

SUPPLERENDE NGO-RAPPORT

- til den danske regerings 3. periodiske rapport
til FN's Komité for Barnets Rettigheder

Januar 2005

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

>> RED BARNET UNØDOM <<

DANSK UNGDOMS FÆLLESRÅD

DUI-LEG og VIRKE

unicef

amnesty international

Red Barnet
Save the Children Denmark

Supplerende NGO-Rapport

- til den danske regerings 3. periodiske rapport
til FN's Komité for Barnets Rettigheder

Udarbejdet af: Amnesty International, Dansk Ungdoms Fællesråd,
De Samvirkende Invalideorganisationer, DUI - LEG og VIRKE,
Institut for Menneskerettigheder, Red Barnet, Red Barnet Ungdom og
UNICEF Danmark

Januar 2005

ISBN 87-85014-23-0

Trykt af: Salogruppen a/s

INDHOLDSFORTEGNELSE

I: INDLEDNING	3
II: GENERELLE GENNEMFØRELSESFORANSTALTNINGER.....	4
Inkorporering af FN's Børnekonvention - artikel 4.....	4
Implementering af Børnekonventionen i Danmark - artikel 4, 42 og 44. 6	5
International bistand og udviklingssamarbejde	6
III: GENERELLE PRINCIPPER - ARTIKEL 2, 3, 6 OG 12.....	8
Ikke diskrimination artikel 2.....	8
Nævnet for Etnisk Ligestilling	8
Udvidet advokatbeskikkelse for uledsagede mindreårige asylansøgere	8
Repræsentantordning vedrørende uledsagede mindreårige asylansøgere.....	9
Børn med handicap	10
Anbringelse af børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk, artikel 20.3. og 30.....	10
Varetagelse af barnets bedste på det sociale område - artikel 3.....	11
Barnets bedste i den sociale lovgivning.	11
Barnets bedste og børn i ressourcetsvage familier	11
Barnets bedste i den sociale sagsbehandling.....	12
Barnets bedste i valg af foranstaltninger.....	12
Respekt for barnets mening, artikel 12.....	13
Respekt for barnets mening i dansk lov	13
Inddragelse af børn i skoleregi.....	14
Retten til at blive inddraget og udtale sig, artikel 12 og 13.....	14
Børns klageadgang.....	15
IV: CIVILE OG POLITISKE RETTIGHEDER ARTIKEL 13, 15, OG 17	15
Opfølgning på Børnetopmøde - Ungdomsforum	15
Opfølgning på Børnetopmøde – National handlingsplan	16
Ungdomsparlament	16
Børn med hørehandicap artikel 13.....	17
Barnets ret til foreningsfrihed, artikel 15.....	17
Barnets ret til information, artikel 17	17
V: RETTEN TIL FAMILIELIV ART. 5, 18.1-2, 9-11, 19-21, 25, 27.4 OG 29.....	18
Familiesammenføring nye regler for unge mellem 15 og 18 år.....	18
Børn og ægtefællesammenføring artikel 18.1.....	19
Vold mod børn, artikel 19	20
Vold mod børn i skoleregi, artikel 19	21
VI: SUNDHED OG VELFÆRD, ARTIKEL 6, 18.3, 23-26, 27.1+3	22
Overvægtige børn	22
Alkohol blandt børn og unge, artikel 18.3, 24,2e	22
Børn med psykiske lidelser, artikel 3 og 24.....	23
Traumatiserede flygtningebørn artikel 3, 22 og 24	23
Sundhed og børn med handicap, artikel 23 og 24	23
Social sikkerhed og faciliteter for børn med handicap i dagpasning.....	23
Omskæring af piger og unge kvinder, artikel 24	24
Børn og økonomisk fattigdom og social eksklusion, artikel 27,1+2+3.....	25
Danmarks nationale handlingsplan for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse	25
Starthjælp.....	26

VII: UDDANNELSE, FRITID OG KULTURELLE AKTIVITETER ARTIKEL 28 OG 29	26
Ressourcesvage elever i folkeskolen.....	26
Folkeskolen og børn og unge med anden etnisk baggrund.....	27
Adgang til undervisningsmiljøerne for børn med handicap, artikel 29.....	27
Mål med uddannelse og børnemiljø artikel 29	27
Mål for uddannelse og børn med handicap	28
VIII: SÆRLIGE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER ARTIKEL 22, 30, 32-35, 37B-D, 38 OG 40.....	28
Fysisk og psykisk helbredelse og reintegration, artikel 22 og 39.....	28
Beskyttelse mod seksuelle overgreb, artikel 34	29
Udredning af sager om seksuelle overgreb på børn	29
Samværssager i forbindelse med seksuelle overgreb, artikel 3, 12 og 34.....	29
Manglende dokumentation og forskning	30
Børn med handicap	31
Kommerciel seksuel udnyttelse af børn	31
Beskyttelse af børn udsat for trafficking, artikel 34, 35, 36, 39 samt artikel 8 i Tillægsprotokol vedrørende handel med børn, børneprostitution og børnepornografi.....	32
Mindreårige asylansøgere forsvinder.....	32
Børn og unge i strafferetsplejen, artikel 37 og 40	34
Fængsling og varetægtsfængsling af 15 – 17årige	34
Ungdomssanktion.....	34
Strafprocessuelle forhold vedr. unge under 15 år	35
Dansk forbehold.....	35
IX: GRØNLAND – KOMMENTARER TIL REGERINGENS RAPPORT	36
X.A. Generelle gennemførelsesforanstaltninger	36
X.A.2 Foranstaltninger til gennemførelse af konventionens bestemmelser (artikel 4).....	36
X.C. Generelle principper (artikel 2, 3, 6 og 12)	37
X.C.3 Barnets ret til livet, artikel 6	37
X.C.3.c Selvmord.....	37
X.E.1.b Hjælp fra det offentlige, kommunens pligt til at sikre gode leveforhold for børn og unge.	38
X.E.1.c Forældreuddannelse	38
X.E.6. Beskyttelse af barnet mod fysisk eller psykisk vold, misbrug	38
X.E.7. Plejeanbringelse mv.(artikel 20).....	39
X.E.7.b Ventelister på døgninstitutionspladser.....	39
X.F.1. Fysisk og psykisk handicappede børn (artikel 23).....	39
X.F.4. Barnets ret til omsorgsforanstaltninger (artikel 18 (3))	39
X.G.1a Folkeskolen	39
X.G.1.d Gennemførelse af uddannelsesforløb.....	39
X.H.4. Beskyttelse mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug (artikel 34).....	40
Komitéen bør give Grønland følgende anbefalinger:	40
Bilag:.....	41
Organisationerne bag Rapporteringsgruppen	41

I: INDLEDNING

Organisationerne bag rapporten

1. Denne 3. supplerende NGO-Rapport til FN's Komité for Barnets Rettigheder (Komitéen) er udarbejdet af otte organisationer, som er repræsenteret i et netværk af en række NGO'er, med særlig interesse for børns rettigheder. Dette netværk, som også omfatter Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder, har eksisteret siden 1991 under betegnelsen "Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen i Danmark". I alt deltager 14 organisationer. Formålet er at øge kendskabet til FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) for derigennem at fremme implementering af konventionen og dennes tillægsprotokoller i dansk lov og praksis, samt for ophævelse af danske forbehold. Desuden kan problemstillinger vedrørende Grønland og Færøerne behandles.

2. Børnerådet, som deltager i netværket, udarbejder sin egen supplerende rapport og er derfor ikke blandt de organisationer/institutioner, som står bag denne rapport.

Følgende organisationer udgør Rapporteringsgruppen¹:

- Amnesty International
- Dansk Ungdoms Fællesråd
- De Samvirkende Invalideorganisationer
- DUI - LEG og VIRKE
- Institut for Menneskerettigheder
- Red Barnet
- Red Barnet Ungdom
- UNICEF Danmark

Om rapportens tilblivelse

3. Rapporten er udarbejdet i fællesskab af syv af de deltagende organisationer og Institut for Menneskerettigheder under betegnelsen "Rapporteringsgruppen". Organisationerne har hver givet input til rapporten - primært jf. de kerneområder, som den enkelte deltagende organisation arbejder med. Endvidere har Dansk Flygtningehjælp været konsulteret vedrørende spørgsmål om flygtninge, asylansøgere og indvandrere.

4. Afsnittet om Grønland er udarbejdet i Grønland af bestyrelsen for Red Barnets lokalkomité i Nuuk, der i samarbejde med andre organisationer i Grønland arbejder for etablering af væresteder/klubber for socialt udsatte børn og unge.

5. Rapporteringsgruppen har haft værdifulde diskussioner om rapportens afsnit og sammen redigeret den endelige rapport. Indholdet i de enkelte afsnit er således udtryk for den samlede rapporteringsgruppes synspunkter. Red Barnet har været tovholder på rapporteringsprocessen og har stillet ressourcer til rådighed til redigering, sammenskrivning og trykning af den færdige rapport.

Generelle bemærkninger til Danmarks officielle rapport

6. Rapporteringsgruppen bifalder, at den danske rapport følger "General Guidelines for Periodic Reports 20/1196", og at der er indarbejdet et afsnit om Grønland. Et tilsvarende afsnit om Færøerne efterlyses. Rapporteringsgruppen finder, at NGO'erne med fordel kunne have været konsulteret i forbindelse med udarbejdelse af den officielle danske rapport.

---

¹ For nærmere oplysning om organisationerne se bilag.

7. Emner i regeringens rapport, som Rapporteringsgruppen ikke kommenterer, er hverken udtryk for enighed med indholdet i den officielle rapport eller det modsatte. Det er alene udtryk for, at Rapporteringsgruppen har prioriteret de emner, som fremgår af rapporten.

II: GENERELLE GENNEMFØRELSESFORANSTALTNINGER

Inkorporering af FN's Børnekonvention - artikel 4

Concluding Observations/Comments 2001

15: The Committee encourages the State party to consider the incorporation of core international human rights instruments, including the Convention on the Rights of the Child, into domestic law. In this regard, the Committee urges the State party to give equal weight to all international human rights instruments. It is recommended that the State party include in its next periodic report information on the recommendations of the expert committee and the decision of the Government regarding this issue.

8. Komitéen har i en generel udtalelse, General Comments no. 5 (2003): "*General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child*", pkt. 20, anført, at Komitéen ser positivt på inkorporering, og at inkorporering bør medføre, dels at Børnekonventionens bestemmelser kan påberåbes direkte for domstolene og kan anvendes af nationale myndigheder, dels, at konventionen vil veje tungest, hvor der er en konflikt mellem konventionen og national ret. Samme synspunkt findes i "*Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child, 2002*", s. 66.

9. Børnekonventionen har relevans for mere end en million børn og unge i Danmark, og er ikke inkorporeret ved lov i dansk ret.

10. Regeringen henviser i sin rapport afsnit 2.B1. til Komitéen, at også ikke-inkorporerede konventioner, herunder Børnekonventionen, udgør en retskilde i dansk ret. Rapporteringsgruppen finder ikke, at dette forhold medfører, at Børnekonventionen vejer tungere end dansk ret - i tilfælde af konflikt mellem dansk ret og konventionen. Rapporteringsgruppen mener, at den manglende inkorporering skaber uklarhed om, i hvilket omfang Børnekonventionen kan anvendes i dansk ret.

11. Regeringen har, som begrundelse for den manglende inkorporering, i sin rapport henvist til, at det udvalg (Inkorporeringsudvalget), der har overvejet inkorporering - blandt andet af Børnekonventionen, har anbefalet at afvente gradvis erfaring med inkorporering af andre konventioner. Udvalget om inkorporering har blandt andet lagt vægt på, at der ikke er etableret en individuel klageadgang i tilknytning til Børnekonventionen. Rapporteringsgruppen skal hertil bemærke, at det forhold, at der ikke er individuel klageadgang på internationalt niveau, netop bør føre til inkorporering af Børnekonventionen i dansk ret. Det vil gøre det tydeligt, at overholdelse af konventionen skal påses nationalt ved danske domstole og andre danske myndigheder.

12. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er inkorporeret i dansk ret. Inkorporeringen af denne konvention har haft betydning for kendskabet til konventionen og øget anvendelse af konventionen ved danske domstole og andre danske myndigheder. Lignende effekt vil formentligt kunne opnås ved inkorporering af Børnekonventionen.

13. Rapporteringsgruppen finder ikke, at de argumenter, som inkorporeringsudvalget har anført som begrundelse for ikke at inkorporere Børnekonventionen, afgørende taler mod inkorporering.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER, AT KOMITÉEN STILLER REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Lever den gennemførelse i dansk ret, der er foretaget, op til de anbefalinger, Komitéen har givet i 2001 og til anbefalingen i General Comments no. 5 (2003): "*General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child*", pkt. 20.
2. Hvordan vil regeringen fremme kendskabet til og anvendelsen af Børnekonventionen, så den får et niveau som det, der kendes fra Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og mener regeringen, at dette niveau kan opnås uden en inkorporering?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Børnekonventionen inkorporeres ved lov i Danmark
2. Der sættes et tidsmæssigt mål for inkorporering i dansk ret.

Implementering af Børnekonventionen i Danmark - artikel 4, 42 og 44. 6

Concluding Observations/Comments 2001

24: The Committee notes the efforts of the State party to disseminate, including through the Internet, the principles and provisions of the Convention within schools and among professionals working with children, including teachers, school administrators and police personnel. However, it remains concerned that children and professionals working with and for children are not fully aware of the Convention and the principles enshrined therein.

25. The Committee recommends that the State party reinforce its efforts to systematically and continuously disseminate the principles and provisions of the Convention and to ensure that the Convention is systematically incorporated into the school curriculum and the training activities of professional groups and administrative bodies, at all levels of society, working with and for children.

14. Der eksisterer fortsat en række områder, hvor Danmark ikke respekterer Børnekonventionen. Årsagen er, at der fra officiel side ikke er levet tilstrækkeligt op til forpligtelsen om at udbrede kendskab til Børnekonventionen og dens principper hos børn, relevante faggrupper og andre beslutningstagere, der i deres job møder børn eller træffer beslutning, som har konsekvenser for børn (artikel 42).

15. Af regeringens rapport til Komitéen afsnit II.C. fremgår det, at kendskabet til Børnekonventionen udbredes gennem bl.a. skolernes undervisning og det materiale, som organisationer og Børnerådet udgiver. Rapporteringsgruppen bekræfter, at der udarbejdes forskelligt undervisningsmateriale i organisationerne og i Børnerådet. Rapporteringsgruppen finder det utilfredsstillende, at undervisning og anvendelse af materialerne sker alt for tilfældigt. Den enkelte skole og lærer kan selvstændigt beslutte, om der skal undervises i Børnekonventionen, på hvilken måde og i hvilket omfang.

16. Børns rettigheder indgår for eksempel kun i meget få uddannelsesbekendtgørelser, vedrørende uddannelser, der retter sig mod arbejde med børn. Den enkelte uddannelsesinstitution vælger selv om børns rettigheder skal være pensum og i givet fald på hvilket niveau.

17. Danmark har ikke en generel børne- og ungepolitik. Og der er ikke udarbejdet strategi for børneungeområdet baseret på Børnekonventionen. Nogle kommuner har dog udarbejdet en børne- og/eller ungdomspolitik, men ikke nødvendigvis med Børnekonventionen som grundlag.

18. Danmark har ikke udarbejdet national handlingsplan i forlængelse af Børnetopmødet i 2002 i New York (UNGASS) – (se mere herom i afsnit IV).

19. I 2004 har regeringen i forbindelse med en reform vedrørende anbringelser af børn uden for eget hjem opfordret kommunerne til at udarbejde en samlet børnepolitik. Det er positivt, at kommunerne

opfordres til at udarbejde en børnepolitik, men det havde været ønskeligt, om det var en børnepolitik, der tog afsæt i Børnekonventionens principper og nationale prioriteringer for dermed at kunne styrke implementeringen på landsplan og ikke blot overlade dette spørgsmål til de enkelte kommuner.

20. Rapporteringsgruppen mener ikke, at regeringen har udbredt kendskabet til de foregående rapporter til Komitéen og Komitéens konkluderende bemærkninger, så befolkningen eller mere specifikt politikere og fagfolk er tilstrækkeligt informeret (artikel 44.6). Der er i mange henseender kun et sporadisk kendskab til Børnekonventionen og den anvendes derfor ikke strategisk i lovgivningen og administration af spørgsmål vedrørende børn.

21. Den generelle manglende udbredelse af Børnekonventionen og dens principper er en hindring for, at Børnekonventionen kan blive virkeliggjort i Danmark og få den gennemslagskraft, der skal sikre, at børns rettigheder bliver respekteret - både på samfundsniveau, i lokalsamfundet, hvor børn lever deres hverdagsliv - og i forhold til det enkelte individ (artikel 4).

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvilke operationelle aktiviteter, vil regeringen gennemføre for at sikre, at kendskabet til Børnekonventionen bliver udbredt?
2. Vil regeringen udarbejde overordnede nationale strategier og en generel børnepolitik, der baseres på Børnekonventionen?
3. Vil regeringen opfordre kommunerne til at udarbejde en børnepolitik, der baseres på Børnekonventionen?
4. Vil regeringen tage initiativ til, at uddannelsesbekendtgørelser på relevante uddannelser indeholder bestemmelser om undervisning i Børnekonventionen, og hvordan den omsættes i praksis.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Regeringen iværksætter et systematisk arbejde for udbredelse af et bredt kendskab til Børnekonventionen, og hvordan den kan blive nærværende for alle børn i Danmark.
2. Regeringen udarbejder en strategi på børneområdet og en samlet børnepolitik, der baseres på Børnekonventionen.
3. Regeringen opfordrer til, at alle landets kommuner udarbejder en børnepolitik, der ligeledes baseres på Børnekonventionen.
4. Uddannelsesbekendtgørelser på alle relevante uddannelser indeholder bestemmelse om, at der undervises i Børnekonventionens indhold og betydningen i praksis, samt at Børnekonventionen indføres i bindende læseplaner.
5. Der udarbejdes konsekvensanalyser på alle niveauer i samfundet, i forbindelse med beslutninger, der har betydning for børn.
6. Emner/oplysningsmateriale, der beskæftiger sig med Børnekonventionen oversættes til de vigtigste indvandrersprog.

International bistand og udviklingssamarbejde

22. Danmark påbegyndte i foråret 2004 udarbejdelse af en længe ventet og varslet strategi og retningslinjer for inddragelse af børn og unge i udviklingssamarbejdet. Strategien foreligger endnu ikke i en endelig version.

23. Rapporteringsgruppen værdsætter, at Danmark har en strategi for børn og unge, og at Børnekonventionen og FN's 2015 mål har fået en central placering. Strategien indeholder en række relevante anvisninger på aktiviteter, som bidrager til at styrke børns og unges position. Problemet er, at strategien ikke er forpligtende, men er udformet som inspiration til udmøntning på forskellige niveauer i udviklingssamarbejdet. Rapporteringsgruppen mener derfor, at der er risiko for, at de konkrete anbefalinger,

som er indeholdt i ”Danmarks partnerskab 2000” (Strategien for dansk udviklingspolitik), der netop påpeger børns betydning i udviklingsprocessen, ikke bliver fuldt gennemført.

24. Dansk udviklingsbistand er gennem de seneste år blevet væsentligt reduceret. Danmark ligger fortsat over de anbefalede 0,7 procent af årligt BNP, men både den negative signalværdi og den konkrete forringelse, som er resultatet af nedskæringer, er uheldige – særligt i tilfælde, hvor det har medført manglende eller forringede indsatser overfor krænkelse af børns rettigheder.

25. Rapporteringsgruppen finder det problematisk, at størrelsen af de konkrete nedskæringer er vanskelige at gennemskue, på grund af forskellige beregningsmetoder.

26. Rapporteringsgruppen bifalder Danmarks øgede fokus på uddannelse, som udover de eksisterende sektorprogrammer i Nepal, Mozambique og Zambia også vil omfatte sektorprogrammer i Benin, Burkina Faso, Bolivia, Bhutan og Nicaragua og overgangsbistand til Afghanistan og Sydafrika.

27. Udarbejdelse af strategier for fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene (de såkaldte Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP) processer) er i løbet af de senere år blevet centrale instrumenter til udarbejdelse af nationale strategier og hermed også koordination af donorbistand til udviklingslandene. Disse strategier har imidlertid kun i meget ringe grad integreret børns rettigheder.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvordan sikrer regeringen, at strategien for inddragelse af børn og unge i det danske udviklings samarbejde bliver forpligtende for alle relevante aktører?
2. Hvordan vil regeringen påvirke øvrige aktører (EU, multilaterale institutioner m. fl.) til øget fokus på bistanden?
3. Hvordan vil regeringen sikre, at børns rettigheder bliver indarbejdet i strategier for fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene (PRSP-processen)?
4. Hvordan har nedskæringerne i dansk udviklingsbistand påvirket børn og unge i udviklingslandene, og hvilke initiativer vil blive taget, for at kompensere for eventuelle negative følgevirkninger?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING

1. Hensyntagen til børns rettigheder er en obligatorisk del af samarbejdet med hovedmodtagerlande og der må - hvis nødvendigt - kompenseres for evt. følgevirkninger.

III: GENERELLE PRINCIPPER - ARTIKEL 2, 3, 6 OG 12

Ikke diskrimination artikel 2

Concluding Observations/Comments 2001

26. The Committee is aware of the measures taken by the State party to promote non-discrimination through, inter-alia, the amendment to the Criminal Code and the preparation and dissemination of a brochure concerning ethnic minorities and the police. However, the Committee notes that de facto discrimination against and xenophobia directed at certain groups of children, especially children belonging to ethnic minorities, refugee and asylum-seeking children, children belonging to migrant families, children with disabilities and those belonging to socially and economically disadvantaged families continue to be of concern, including within the education.

27. In light of artikel 2 and other related articles of the Convention, the Committee recommends that the State party strengthen its measures, including through the Board for Ethnic Equality by, inter alia, organizing ongoing awareness raising campaigns to change attitudes and to eliminate de facto discrimination against and xenophobia directed at minority groups, especially children belonging to migrant families, refugee children, children with disabilities and children belonging to socially and economically disadvantaged families.

Nævnet for Etnisk Ligestilling

28. Nævnet for Etnisk Ligestilling blev i 2002 nedlagt som følge af vedtagelsen af lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder. Ifølge loven har Institut for Menneskerettigheder – udover at være en national menneskerettighedsinstitution – også mandat til at være et nationalt uafhængigt organ for fremme af etnisk ligebehandling som angivet i EU Direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (Ligebehandlingsdirektivet). Implementeringen af EU Direktiv 2000/43/EF er ligeledes sket ved Lov om etnisk ligebehandling (Lov nr. 374 af 28. maj 2003), hvor Institut for Menneskerettigheder fik mulighed for at behandle konkrete klager over overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Institut for Menneskerettigheder valgte at oprette Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling for at varetage denne funktion.

Udvidet advokatbeskikkelse for uledsagede mindreårige asylansøgere

29. Med virkning fra den 1. april 2003 beskikkes advokater i videre omfang end tidligere i asylsagsbehandlingen af mindreårige uledsagede asylansøgere jf. Lov nr. 60 af 29. januar 2003 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (behandling af sager vedr. uledsagede mindreårige asylansøgere).

30. Ændringen indebærer, at ingen uledsaget mindreårig asylansøger vil få sin asylsag endelig afgjort med afslag på asyl uden at have haft bistand fra en advokat. Det vil sige, at der skal være advokat beskikket allerede under en evt. behandling i proceduren for åbenbart grundløse ansøgninger. Advokaten vil blive beskikket af Udlændingestyrelsen, hvis det efter styrelsens asylsamtale besluttes, at en sag skal fremmes i denne procedure. Advokaten skal støtte barnet forud for og under samtalen med Dansk Flygtningehjælp og en evt. videre behandling i Flygtningesnævnet.

31. Hvis den mindreårige får afslag på asyl, tager Udlændingestyrelsen automatisk stilling til, om den mindreårige skal have en særlig opholdstilladelse, der meddeles mindreårige, der vil komme i en reel nødsituation, hvis den mindreårige blev sendt tilbage til hjemlandet jf. udlændingelovens § 9c, stk.3 nr.2. I denne fase modtager den mindreårige ingen advokatbistand.

32. Denne beslutning tages ud fra vurdering af individuelle forhold for den enkelte mindreårige herunder om den mindreårige har slægtninge eller et andet socialt netværk i hjemlandet. Det kan være tilfælde, hvor forældrene er døde, og der ikke findes andre slægtninge i hjemlandet, eller hvor den mindreårige er afskåret for at komme i kontakt med forældre eller slægtninge. Der lægges også vægt på generelle forhold i det land, den mindreårige kommer fra. Der kan være tale om krigshandlinger eller hungersnød, der bevirker, at barnet ved tilbagevenden vil blive stillet i en nødsituation.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvorledes sikrer regeringen, at barnets behov for yderligere juridisk assistance ved den efterfølgende ex officio vurdering af, om barnet skal have den særlige opholdstilladelse for uledsagede jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr.2?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Det bør sikres, at advokaten har mulighed for at støtte og rådgive barnet såvel under asylfasen som under behandling af den særlige opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 3, nr. 2 for at sikre, at beslutning om opholdstilladelse i Danmark træffes på et fyldestgørende grundlag.

Repræsentantordning vedrørende uledsagede mindreårige asylansøgere

33. I 2003 trådte en ny lov i kraft om, at uledsagede mindreårige asylsøgere skal have beskikket en repræsentant til at varetage barnets/den unges interesser. Repræsentantens funktion er koncentreret om barnets ansøgning om opholdstilladelse i Danmark og skal varetage barnets interesser i personlige spørgsmål. For eksempel om skolegang, fritidsinteresser, sygdomsbehandling og personlig udvikling. Repræsentanten skal herudover også hjælpe barnet til at opretholde sine kulturelle og religiøse tilhørsforhold, hvis barnet ønsker det.²

34. Rapporteringsgruppen er meget positiv overfor, at uledsagede mindreårige asylansøgere skal have udpeget en repræsentant til at varetage barnets interesser under asylbehandlingen, og som også fungerer som midlertidig forældremyndighedsindehaver efter opnået asyl. Ordningens svaghed er, at den skal være udgiftsneutral og bygger på frivillig ulønnet arbejdskraft. Det betyder i praksis, at de udpegede personer selv skal afholde udgifter til f.eks. transport, entreer, udflugter m.v. Ligesom repræsentanten ikke får kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med møder, der finder sted i arbejdstiden. Dette forhold finder Rapporteringsgruppen kritisabelt. Det vanskeliggør rekrutteringen af kvalificerede repræsentanter, og det signalerer manglende respekt for de uledsagede børn, der søger asyl. Rapporteringsgruppen ser det også som en urimelig forskelsbehandling af børn. - I tilsvarende ordninger på det sociale område, afholder kommunen udgifter til kontaktpersoner, når det drejer sig om børn med varigt ophold i Danmark³.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvordan sikrer regeringen, at alle uledsagede mindreårige asylsøgere har en kvalificeret repræsentant?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Personer, som påtager sig at være repræsentanter, som minimum får dækket deres udgifter i forbindelse med hvervet og at ordningen i øvrigt svarer til den ordning, der gælder for børn, der har fast ophold i Danmark.

---

² jf. Vejledning for Repræsentanter, udarbejdet af Integrationsministeriet i samarbejde med Udlændingestyrelsen, Civilretsdi-
rektoratet, Dansk Røde Kors og med bidrag fra Dansk Flygtningehjælp, 2003”

³ I flg. Servicelovens § 40 Stk. 2, 6 og 7 kan kommunen beslutte at udpege en personlig rådgiver eller fast kontaktperson til et barn eller en ung med behov for særlig støtte. I flg. Serviceloven afholder kommunen, medmindre foranstaltningerne m.v. er omfattet af grundtaksterne afgifterne til disse ordninger (jvf. § 129 stk. 3, 1).

Børn med handicap

35. Børn med handicap er næsten fraværende i regeringens rapport til FN's Børnekomité. Rapporteringsgruppen finder ikke, at det er i overensstemmelse med artikel 2 kun at oplyse om vilkårene for børn med handicap jvf. regeringens rapport under artikel 23 (afsnit VII.A. + A.1+A.2+A.3). Børn med handicap bør ses som en integreret part i spørgsmål om børns vilkår. Særlige forhold vedrørende børn med handicap behandles derfor i denne rapport under relevante afsnit og artikler.

Anbringelse af børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk, artikel 20.3. og 30

36. I 2003 var ca. 14.000 børn og unge placeret uden for hjemmet. Heraf var ca. 6.500 placeret i familiepleje og ca. 3.300 i døgninstitution⁴. En undersøgelse viser, at i 2000 var 13.533 børn placeret uden for hjemmet, hvoraf 618 var børn af indvandrere og 337 var børn af efterkommere af indvandrere. Ifølge undersøgelsen blev børn af efterkommere og indvandrere mellem 0-9 år i mindre udstrakt grad placeret uden for hjemmet end etniske danske børn. Børn af efterkommere i alle aldersgrupper placeres uden for hjemmet i mindre omfang end etniske danske børn.⁵ Årsagen kan, som angivet af Socialforskningsinstituttet være, at der ikke er mulighed for at respektere børnenes kulturelle og sproglige behov. Konsekvensen er, at man ikke anbringer etniske minoritetsbørn i samme omfang og efter samme vurdering som etniske danske børn.⁶ Manglen på de fornødne foranstaltninger for etniske minoritetsbørn resulterer i, at situationen får lov til at udvikle sig til skade for det etniske minoritetsbarn. Rapporteringsgruppen finder det bekymrende, at etniske minoritetsbørn ikke anbringes i samme omfang og efter samme vurdering som etniske danske børn.

37. De fleste børn med anden etnisk baggrund end dansk anbringes i danske plejefamilier eller døgninstitutioner, hvor personalet er dansk. Undersøgelser afdækker at, i tre ud af fire sager vedrørende børn med etnisk minoritetsbaggrund er der ikke taget hensyn til barnets etniske baggrund. I forbindelse med anbringelserne har børnene ofte ikke mulighed for at bruge og videreudvikle deres modersmål.⁷

38. Konsekvensen kan være dels at barnet får vanskeligheder med at opnå en tæt relation til plejefamilien dels mister kontakten med biologiske forældre og slægt på grund af sproglige barrierer.

39. Rapporteringsgruppen finder det problematisk i forhold til artikel 20.3 og artikel 30.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvilke initiativer vil regeringen tage overfor kommunerne, så anbragte børn med anden etnisk baggrund end dansk får respekteret deres etniske, sproglige, religiøse og kulturelle baggrund for her i gennem at få sammenhæng i deres opvækst og ikke udsættes for diskrimination?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Der tages initiativ til at udvikle familieplejeanbringelser og andre anbringelsestyper, der har viden om og respekt for børn med anden etnisk baggrund end dansk.
2. Specifikt sikres det, at børnene ikke afskæres fra meningsfuld kontakt med deres forældre gennem manglende sprogudvikling.
3. Regeringen bør løbende følge udviklingen af og forholdene vedrørende anbringelser af børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk.

⁴ "Børn og unge anbragt uden for eget hjem pr. 31.december 2003", se <http://www.statistikbank.dk> BIS2

⁵ Skytte Marianne. 2002. "Anbringelse af Etniske Minoritetsbørn". Lund: Lund Dissertations in Social Work.

⁶ Tine Egelund og Signe Andrén Thomsen: "Tærskeler for anbringelser". Vignetundersøgelser om socialforvaltningernes vurderinger i børnesager. Socialforskningsinstituttet. 02:03.

⁷ Tine Egelund, Anne Dorthe Hestbæk og Dines Andersen "Små børn anbragt uden for hjemmet", Socialforskningsinstituttet 04:17.

Varetagelse af barnets bedste på det sociale område - artikel 3

Concluding Observations/Comments 2001

28. The Committee is concerned that the general principle of the best interest of the child (art.3) is not fully applied and duly integrated in the implementation of the policies and programmes of the State party. In this regard, the Committee notes that the rights of parents are often found to be more important than best interest of the child.

29. The Committee recommends that further efforts be made by the State party to ensure the implementation of the principle of the best interest of the child in its laws, policies and programmes for children, as well as in all judicial and administrative decisions concerning children.

Barnets bedste i den sociale lovgivning.

40. Danmarks sociallovgivning burde være et godt sikkerhedsnet for udsatte børn og unge. Loven er i både 2001 og 2003 blevet yderligere styrket og angiver et bredt spekter af hjælpemuligheder for børn og unge med særlige behov. Det er direkte udtrykt i loven, at der skal lægges afgørende vægt på, at støtten skal ydes efter, hvad der er til barnets bedste og at barnets synspunkter, afhængig af modenhed, altid skal inddrages og tillægges passende vægt. Hvis der er konflikt mellem forældrenes interesse og hensynet til barnets bedste, er det barnets bedste, der skal tages hensyn til.

Barnets bedste og børn i resourcesvage familier

41. De fleste børn og unge i Danmark lever i ressourcerstærke familier med materiel velstand. De er aktive i fritiden, har venner og stortrives i det hele taget. Men en gruppe børn og unge har ikke del i det gode børneliv. Det er bekræftet i flere forskningsundersøgelser bl.a. fra Socialforskningsinstituttet⁸, heri betegnes 20 % af børnefamilierne som helt eller delvist resourcesvage. Familierne er karakteriseret ved, at der er mange skænderier, skilsmisser og psykiske problemer. Flere af mødrene er enlige og har depressioner. Børn i disse familier har ofte problemer på flere af følgende områder: Relation til forældrene, relation til kammerater, problemer med opmærksomhed og angstelse. Det karakteristiske er, at forældrene ikke har kræfter til at hjælpe børnene, og børnene er ikke blevet ”spottet” af pædagogerne i dagpasningen.

42. Rapporteringsgruppen finder situationen for disse børn bekymrende. Hjælpen til familien har ofte fokus på de voksne. Pædagoger, lærere og andre, der gennem deres arbejde møder disse børn, skal blive meget bedre til at opdage disse børn og sikre dem specifik hjælp. Ellers er der risiko for, at børnene mistrives gennem deres barndom uden at få den hjælp og omsorg, som de både har behov for og har ret til (artikel 3 og 6).

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMAÅL:

1. Vil regeringen tage initiativer, der kan øge fokus på børn i resourcesvage familier med henblik på en særlig målrettet indsats, der hjælper disse børn til trivsel gennem barndommen?
2. Vil regeringen afsætte ressourcer til, at pædagog- og andre børne-ungerelaterede grunduddannelser og efteruddannelser forbedres, og at der er langt større fokus på at kunne opspore og yde støtte til børn i resourcesvage familier?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Der udvikles metoder til at kunne opspore og sætte tidligt ind med specifik støtte til børn i resourcesvage familier

⁸ ”7 Års Børneliv”, Socialforskningsinstituttet, 2004.

2. De Pædagogiske - og andre relevante uddannelser på børne-ungeområdet forbedres, så personalet bliver styrket i at kunne yde specifik støtte til børn i ressourcetsvage familier.

Barnets bedste i den sociale sagsbehandling

43. Flere rapporter dokumenterer, at børn og unge ikke inddrages i sager, der vedrører dem selv. Årsagen er, at det for mange sagsbehandlere er vanskeligt at tale med børn, når der skal træffes vanskelige beslutninger. Eller de taler med barnet, men orienterer sig ikke om barnets reaktion og mening.

44. Kommunernes sagsbehandlere gennemfører ikke systematisk grundige forundersøgelser, som skal føre til valg af den rigtige indsats. Barnet og familien skal inddrages i handleplanerne, som angiver foranstaltningens art, varighed og øvrige planer for barnet og familien og forhold vedrørende samvær. Det er kritisabelt, at de lovpligtige handleplaner ikke bliver udarbejdet i tilstrækkeligt omfang. Derfor sker det ofte, at barnet og familien ikke ved, hvad der skal ske. Det er et alvorligt udtryk for manglende respekt for barnets bedste, barnets trivsel og udvikling og barnets ret til at blive inddraget (artikel 3, 6, og 12).

Rita på 9 år har i en interviewundersøgelse⁹ beskrevet det således:

Det var jo midt om natten, jeg kom, så det gik meget hurtigt... og så skulle jeg sove... . Men det er underligt, når man vågner op og ikke ved, hvor man er. Man tænker: "er jeg blevet fanget"... , men efter et par dage, fandt jeg jo ud af, hvad det var."

Barnets bedste i valg af foranstaltninger

45. Antallet af børn, der anbringes uden for eget hjem har været stigende gennem de seneste år. Denne stigning ser nu ud til at stoppe. I stedet anvender kommunerne foranstaltninger som f.eks. forskellige rådgivnings- og familiebehandlingsformer. Det er positivt, at et barn ikke nødvendigvis skal fjernes fra hjemmet, og det forsøges med andre indsatstyper i familien. Men Rapporteringsgruppen er bekymret over, at disse former for støtte ydes som alternativ til anbringelse, uden at der eksisterer tilstrækkelig viden om, hvad der giver de bedste resultater, eller hvilke børn og familier, der kan profitere af anbringelse uden for hjemmet eller af familiebehandling.

46. Rapporteringsgruppen finder, at børn og unge med særlige behov svigtes - ikke af lovgivningen - men i processen, som fører til gennemførelsen af de sociale foranstaltninger, fordi der hos involverede faggrupper ikke er tilstrækkelig viden om, hvilken indsats, der bedst hjælper børn og unge med særlige behov eller de er underlagt kommunernes økonomiske prioriteringer. Mange børn og unge får ikke præcis den hjælp, de har behov for, fordi deres problem og den tilbudte hjælpeforanstaltning ikke matcher.

47. Forskere og professionelle faggrupper har længe kritiseret dette forhold. Konsekvenserne af kritikken har ført til, at regeringen i 2004 har iværksat et reformarbejde på anbringelsesområdet (anbringelsesreform, der forventes at træde i kraft i 2006).

48. Rapporteringsgruppen er meget positiv overfor anbringelsesreformens indhold. Hvis den bliver efterlevet, forbedres behandling af børnesagerne i kommunerne betydeligt. Blandt andet er det pointeret, at der skal finde samtaler sted med børn, og der skal udarbejdes handleplaner. Reformen vil styrke børns rettigheder, blandt andet gennem udvidet mulighed for at klage over valg af anbringelsessted (gælder børn ned til 12 år). Derimod finder Rapporteringsgruppen det uforvarsomt, at der i kommunernes sagsbehandling ikke er indarbejdet evaluering og opsamling af viden om resultaterne af de iværksatte indsatser overfor det enkelte barn. Det betyder, at der ikke tilvejebringes samlet viden om, hvad der virker i den sociale behandling af børn og unge, og hvad der reelt er til barnets bedste.

---

⁹ E. Christensen, Anbringelser af børn, Socialforskningsinstituttet, 1998.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Vil regeringen tage initiativ til - og overvåge, at sagsbehandlingen sker systematisk med grundige forundersøgelser forud for beslutning om foranstaltning?
2. Vil regeringen tage initiativ til, at evaluering af de specifikke indsatser i børnesagerne bliver en fast del af proceduren, med henblik på at tilvejebringe samlet viden om, hvad der faktisk er til barnets bedste?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Kommunernes sagsbehandling sker systematisk og indeholder grundig undersøgelse forud for beslutning om foranstaltning.
2. Der tilvejebringes viden om, hvad der virker i indsatsen for børn og unge gennem evaluering af foranstaltninger i de enkelte børnesager.

Respekt for barnets mening, artikel 12

Concluding Observations/Comments 2001:

31. The Committee recommends that the State party take the necessary measures to ensure effective implementation of article 12 of the Convention, not only in court proceedings but also in various administrative decisions, including with respect to child protection services, custody proceedings and the placement of children in institutions. Moreover, the State party is urged to effectively promote and encourage respect for the views of children below the age of 12 years, according to his/her evolving capacities, and in light of article 12 of the Convention.

Respekt for barnets mening i dansk lov

49. Rapporteringsgruppen er opmærksom på den øgede grad af hensyntagen til barnets mening i forvaltningsmæssige beslutningsprocesser, herunder særligt for børn under 12 år. Den øgede grad af hensyntagen til barnets mening er en positiv udvikling. Alligevel ønsker Rapporteringsgruppen at påpege den uensartethed, der eksisterer i dansk lovgivning med hensyn til høring af børn. Dette fremgår af gennemgangen af afsnit IV.D. om respekt for barnets mening i dansk lovgivning i Danmarks tredje rapport til FN's Børnekomité.

50. Rapporteringsgruppen påpeger, at det alene er *vægtningen* af barnets udsagn i forhold til alder og modenhed, myndighederne skal vurdere. Et barn der er i stand til at udtrykke sine egne synspunkter skal, jf. Børnekonventionen artikel 12, *altid* høres i forhold, der vedrører barnet.

51. At udelade høring af barnet, med den begrundelse, at det må antages at være til skade for barnet (se eksempelvis Lov nr. 60 af 29. januar 2003) eller, at det strider mod barnets bedste interesse, er efter Rapporteringsgruppens vurdering ikke i overensstemmelse med hverken artikel 3 eller artikel 12.

52. Servicelovens regler om, at børn skal høres i forbindelse med sociale foranstaltninger gælder ikke børn med handicap. De skal for eksempel ikke høres i forbindelse med valg af hjælpemidler, som kørestol, bil eller boligændringer, der er begrundet i barnets handicap.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Vil regeringen tage initiativ til, at bestemmelserne bliver ensartet i dansk lovgivning efter princippet i Børnekonventionen artikel 12?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING

1. En direkte samtale med barnet skal altid prioriteres højt.

Inddragelse af børn i skoleregi

53. Folkeskolelovens formålsparagraf angiver blandt andet, at eleverne skal forberedes til at vokse op i et demokrati. Men ifølge ”Skoleundersøgelsen”¹⁰, som er en del af ”Magtudredningen”¹¹, fungerer skolernes demokrati ikke efter hensigten. Eleverådene har ikke den nødvendige kompetence til at kunne blive taget alvorligt - end ikke af eleverne selv. Eleverådene bør derfor have mulighed for faktisk at øve indflydelse på centrale dele af deres folkeskoleliv, f.eks. i evaluering af undervisningen, i udpegning af repræsentanter til sikkerhedsråd og i indførelsen af nye undervisningsformer.

54. Ligeledes har eleverne ingen formel indflydelse på de nyetablerede ”Landscentre for uddannelses- og erhvervsvejledning” og i ”Ungdommens Uddannelsesvejledning”. Det er naturligt, at elever får reel medbestemmelse i de overordnede prioriteringer og indsatsområder som både landscentrene og de lokale vejledningscentre arbejder med. Denne medbestemmelse er forsvundet, efter at kompetencen er rykket fra den enkelte institution og skole til regionale og nationale centre.

55. Undervisningsmiljøloven trådte i kraft i 2001. Loven beskriver, at elever har ret til at vælge repræsentanter til de sikkerhedsudvalg, der er etableret på skolen. Indtil nu har kun ganske få skoler fået implementeret loven og har valgt elever til disse organer. I praksis fungerer undervisningsmiljøloven ikke efter hensigten. Undervisningsmiljøloven bør have samme status som den arbejdsmiljølov, der gælder på arbejdsmarkedet.

56. På mange specialskoler gives ikke fornøden støtte til, at elevråd kan oprettes og til, at eleverne i videst muligt omfang får støtte og mulighed for, at eleverne kan deltage i beslutningsprocesser omkring egne forhold.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvordan vil regeringen sikre, at undervisningsmiljøloven konkretiseres og implementeres på de forskellige uddannelsesinstitutioner, herunder i folkeskolen.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Gennem konkrete lovinitiativer får elevrådene mere indflydelse på børn og unges forhold i folkeskolen, i ungdomsuddannelser og ved specialskoler. Det kan for eksempel ske gennem lovfæstet høringsret for elevråd i specifikke sager.

Retten til at blive inddraget og udtale sig, artikel 12 og 13

Concluding Observations/Comments 2001:

22. The Committee notes that the State party has established a number of initiatives to facilitate the lodging of complaints by children of violations of their rights, including through the Office of the Ombudsman and a telephone hotline. However, the Committee remains concerned about the accessibility and availability of these complaint mechanisms to all children within the State party.

23. The Committee suggests that the State party take all effective measures to ensure that its independent complaint mechanisms are easily accessible to and user-friendly for all children, to deal with complaints of violations of their rights and to provide remedies for such violations. In this regard, the Committee encourages the State party to reinforce its awareness raising efforts to facilitate the effective use by children of the complaint mechanisms. While the committee notes the reluctance to establish a separate complaints mechanism for children, it encourages the State party to consider strengthening the mandate of the National Council For Children to include individual cases and complaints from children, or to establish a child rights focal point within the Office of the Ombudsman.

¹⁰ Bo Jacobsen m.fl. ”Den vordende demokrat – en undersøgelse af demokrati og magt i Danmark, 2004.

¹¹ ”Analyse af demokrati og magt i Danmark, Folketinget, 1997

Børns klageadgang

57. Selv om ombudsmanden har fået udvidet sine beføjelser til også at omfatte den kommunale forvaltning og derved også en større del af børneområdet (servicelovens bestemmelser), er det ikke blevet yderligere gennemskueligt, på hvilken måde børn har adgang til at klage, hvilket har som konsekvens, at børn ikke bliver informeret om deres muligheder for at klage over afgørelser, der vedrører dem selv. (artikel 12 og 13).

58. Rapporteringsgruppen finder det vigtigt, at alle børn har mulighed for at klage, hvis deres rettigheder ikke bliver respekteret, og de skal have mulighed for at få hjælp af voksne til at komme i kontakt med en klageinstans. Specifikt skal børn, hvor kommunen har iværksat foranstaltning, have klageadgang i relation til trufne beslutninger. Ifølge gældende lov kan unge, der er fyldt femten år, klage over afgørelser vedrørende tvangsmæssige foranstaltninger. Børn under den alder eller børn, der er frivilligt anbragt, har ikke mulighed for at klage over afgørelser, der har betydning for dem selv.

59. Et fremsat lovforslag i 2004, om reform på anbringelsesområdet, indeholder bestemmelse om, at børn, der er fyldt tolv år, har mulighed for at klage over anbringelsestype og anbringelsessted. Det er et skridt i den rigtige retning, men ikke tilstrækkeligt vidtgående. Rapporteringsgruppen mener, at børn, der er fyldt tolv år samt de børn under tolv år, der har den fornødne alder og modenhed, skal have partsstatus og ret til gratis advokat, aktindsigt og klageret. Børn og unge, der anbringes uden for hjemmet eller på anden måde er underlagt kommunens bestemmelser om foranstaltning, skal have tilknyttet en voksen, som kan informere og hjælpe børn med at klage, hvis deres rettigheder ikke bliver respekteret, eller der er tvivl derom.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvilke initiativer vil regeringen tage for at børn får adgang til at klage til en uvildig instans over afgørelser, der vedrører deres eget liv? (artikel 12).
2. Hvilke initiativer vil regeringen tage for at gøre lovgivningen klarere og gennemskuelig, således at det er klart, på hvilke områder og under hvilke vilkår børn har en klagemulighed?
3. Hvilke initiativer vil regeringen tage for at informere og vejlede børnene om deres rettigheder herunder muligheden for at klage over afgørelser, der vedrører forhold om deres eget liv? (artikel 13 og 17)

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Børn får øget klageadgang.
2. Børn, der er fyldt tolv år samt de børn under tolv år, der har den fornødne modenhed og alder, får partsstatus med, hvad deraf følger af ret til gratis advokat, aktindsigt, klageret mv.
3. Børn informeres generelt om deres rettigheder, og hvor og hvordan de kan klage over forhold på anbringelsesstedet og over bistandsudøvelsen i kommunen,
4. En kommende anbringelsesreform omfatter anbragte børns mulighed for at klage over magtmisbrug.
5. Som støtte til barnet anbefales det, at barnet får tilknyttet en voksen, som er uafhængig af kommunen, anbringelsesstedet eller andre, der er involveret i anbringelsen.

IV: CIVILE OG POLITISKE RETTIGHEDER ARTIKEL 13, 15, OG 17

Opfølgning på Børnetopmøde - Ungdomsforum

60. Som opfølgning på FN's Børnetopmøde i 2002 i New York besluttede regeringen og Socialministeriet at arbejde videre med et såkaldt Ungdomsforum (regeringens rapport afsnit V.C.1.). Dette forum

består af 24 børn og unge mellem 12 og 18 år, der er udvalgt via lærere og ”andre nøglepersoner tæt på de unge”. Udviklingsenheden CVU i Jelling har fået til opgave at varetage Ungdomsforum.

61. Rapporteringsgruppen finder den grundlæggende tanke bag dette Ungdomsforum sympatisk, men ser, at der er flere problemer:

1. Ungdomsforum er fuldstændig ukendt for den brede befolkning, ikke mindst for børn og unge.
2. Informationerne om arbejdet er meget begrænset, og Ungdomsforum er ikke tilstrækkeligt eksponeret – f.eks. på internettet.
3. Udvalget af børn og unge til Ungdomsforum er uigennemskuelig. Inddragelse af unge fra foreningslivet herunder handicaporganisationerne kunne i den forbindelse være en glimrende mulighed for valg af repræsentanter til Ungdomsforum.
4. Endelig fungerer Ungdomsforum kun som rådgiver for ministeriet, der udstikker de spørgsmål, som de unge skal beskæftige sig med.

Opfølgning på Børnetopmøde – National handlingsplan

62. På Børnetopmødet tilsluttede Danmark sig slutdokumentet ”*En bedre verden for børn*”. I tilslutningen lå også forpligtelse til at udarbejde en national handlingsplan i samarbejde med private organisationer og ikke mindst børnene selv.

63. Rapporteringsgruppen har gentagne gange rykket regeringen for udarbejdelse af handlingsplanen uden resultat, og handlingsplanen er fortsat ikke udarbejdet. Regeringens argument er, at der på børneområdet er udarbejdet flere handlingsplaner og taget andre regeringsinitiativer, hvorfor der ikke er behov for en samlet national handlingsplan.

64. Rapporteringsgruppen finder det kritisabelt, at regeringen ikke respekterer denne internationale forpligtelse. Rapporteringsgruppen mener, at regeringen mister en enestående chance for at bringe både aktører og børn sammen for at udvikle visioner og prioriteringer. Processen kunne have været begyndelsen til en samlet børnepolitik, baseret på Børnekonventionen.

Ungdomsparlament

65. Folketinget har siden 1999 afholdt Ungdomsparlament hvert 2. år. Næste gang i februar 2005. Det giver god mening at afholde Ungdomsparlament. Børn og unge får på den måde øjnene op for Folketingets daglige arbejde. Og det er et udtryk for seriøsitet, at de lovforslag, som Ungdomsparlamentet vedtager, faktisk efterfølgende skal tages op i Folketinget. Vi ser Ungdomsparlamentet som et godt udgangspunkt for at videreføre den direkte demokratiske medbestemmelse til andre niveauer i samfundet. Det bør overvejes, hvorvidt tanken kan udbredes til kommunerne.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvordan vil regeringen sikre, at Ungdomsforum bliver bedre eksponeret, og får mulighed for at udtale sig bredere og med flere emner?
2. Vil regeringen gøre forsøget med Ungdomsforum permanent?
3. Ønsker regeringen fortsat ikke at følge beslutningen fra Børnetopmødet og udarbejde en national handlingsplan som øvrige deltagerstater?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Regeringen arbejder med forskellige modeller for, hvordan børn og unge kan få en reel demokratisk stemme i forhold til den offentlige debat.
2. Regeringen følger snarest op på beslutningen på Børnetopmødet i 2002 og udarbejder en samlet national handlingsplan.

Børn med hørehandicap artikel 13

66. Hverken børne-, ungdoms- eller nyhedsudsendelser i TV, og på internettet er tolket for døve, ligesom radioudsendelser ikke er tilgængelige for døve. Disse faktorer forhindrer barnets deltagelse samt mulighed for at modtage information. Det er alvorligt udstødende i relation til socialt samvær, og samtaler om aktuelle emner.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Alle TV-udsendelser rettet mod børn og unge og nyhedsudsendelser tolkes for døve.

Barnets ret til foreningsfrihed, artikel 15

67. Danmark har en stærk tradition for at støtte foreningslivet med forskellige offentlige tilskud. Det giver foreningerne en enestående mulighed for at udvikle mangfoldighed og til stadighed engagere mange befolkningsgrupper herunder børn og unge. Rapporteringsgruppen er glad for disse støtteordninger.

68. I 2004 afsatte Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration økonomiske midler til anvendelse til støtte for børn fra familier, der modtager integrationsydelse, og til andre børn, der lever med få økonomiske ressourcer. Det er en god ordning, der giver børn fra disse familier en helt unik chance for at deltage i det almindelige danske foreningsliv ligesom andre børn. Da foreningslivet er en fremragende katalysator for integration, er det vigtigt, at foreningslivet fortsat støttes. Her har Danmark en stærk tradition. Den kan anvendes til alle grupper børn og unge, som har brug for frirum og fællesskab også med voksne mennesker, som møder børnene ikke i kraft af et arbejde, men som frivillige, der deltager i fællesskabet af lyst. Foreningerne tilbyder demokratisk grunduddannelse, forståelse for reglerne ved samvær og bidrager til at børnene får grundlæggende færdigheder og kompetencer, som kan bruges resten af deres liv.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Regeringen har fortsat fokus på foreningernes betydning for børns opvækst og demokratiske udvikling.
2. Regeringen yder fortsat økonomisk støtte, så børn fra ressourcetsvage familier, herunder børn med anden etnisk baggrund kan deltage i foreningslivet og herigennem styrke integrationen.

Barnets ret til information, artikel 17

69. Jf. regeringens rapport afsnit V.G. har Medierådet igangsat undersøgelser om børns brug af internettet og computerspils indvirkning på børns udvikling, som skal følges op af informationskampagner henvendt til lærere, børn og forældre, ligesom Medierådet har udarbejdet et sæt vejledende færdselsregler for børns brug af internettet.

70. Børns leg og undervisning foregår ved hjælp af avanceret teknologi bl.a. internet, mail, gameboy, playstation spil, mobiltelefoner mv. De er dygtige til at sortere i informationsstrømmen og de kan skelne mellem dårlig, nyttig og lige gyldig information. Derfor er det vigtigt at inddrage børnene, når mediepolitikken er til debat.

71. Børn kender deres egne behov og vil gerne lære mere om, hvordan medierne kan bruges sikrest og bedst muligt. Undervisningen i samfundsfag i folkeskolen bør styrkes, og informationsvalg skal være et centralt tema i denne undervisning.

72. Rapporteringsgruppen påpeger behov for bevidst og målrettet indsats for, at også børn med syns- og hørelseshandicap og ordblindhed i langt højere grad kan benytte disse medier, som er vigtige for tilegnelsen af kundskaber, erfaringsudveksling og samvær. Det offentlige skolevæsen bør stille krav til produkternes udformning og tilgængelighed.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Børn og unge får, gennem f.eks. folkeskolen, reel uddannelse i medieforbrug, som de selv har medindflydelse på udviklingen af.
2. Det offentlige (skolevæsnet) stiller krav om produkternes udformning og tilgængelighed også for børn og unge med synshandicap og ordblindhed.

V: RETTEN TIL FAMILIELIV ART. 5, 18.1-2, 9-11, 19-21, 25, 27.4 OG 29

Familiesammenføring nye regler for unge mellem 15 og 18 år

Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere mv.). Lovforslag L 171 af 20. februar 2004. Lov nr. 427 af 9. juni 2004.

73. Regeringen har med lovændringerne begrænset adgangen til familiesammenføring for mindreårige børn. Hensigten er at begrænse, at forældre med etnisk minoritetsbaggrund sender deres børn på såkaldte genopdragsrejser til hjemlandet. Det sker ved:

- Nedsat aldersgrænse for børns krav på familiesammenføring fra 18 år til 15 år.
- Krav om en sådan tilknytning til Danmark, at der er grundlag for vellykket integration her i landet i de tilfælde, hvor én af forældrene fortsat er bosiddende i hjemlandet.
- Begrænsning af krav på familiesammenføring ved bortfald af tidligere opholdstilladelse - som følge af barnets ophold i forældrenes hjemland - til tilfælde, hvor det er til barnets bedste.
- Mulighed for at meddele afslag på familiesammenføring af børn af hensyn til barnets bedste.

74. Rapporteringsgruppen finder ikke, at nedsættelse af aldersgrænsen for børns krav på familiesammenføring fra 18 år til 15 år er i overensstemmelse med artikel 1.

75. Rapporteringsgruppen henviser til, at det af bemærkningerne til loven fremgår, at der i ganske særlige tilfælde vil skulle meddeles opholdstilladelse til børn mellem 15 år og 18 år, hvor et afslag ikke er til barnets bedste jf. artikel 3. Rapporteringsgruppen finder, at der vil være forskellige situationer, hvor hensynet til artikel 3 indebærer pligt til at meddele opholdstilladelse til et barn over 15 år. F.eks. hvor flere søskende bliver splittet, fordi det ene af børnene er over 15 år, eller hvor et barn over 15 år er forholdsvis umodent, eller som af andre grunde ikke kan klare sig uden sine forældre.

Børnekonvention artikel 10 giver ikke ubetinget ret til familiesammenføring, men anbefaler ”positiv, human og hurtig behandling” af ansøgninger herom. Rapporteringsgruppen finder at: Der bør være formodning om, at barnet kan blive familiesammenført, og at der derfor kun i særlige tilfælde bør gives afslag herpå. - Loven bygger på den modsatte formodning i flere tilfælde:

- Familiesammenføring af børn over 15 år.
- Børn over 9 år, når ansøgning sker mere end 2 år efter betingelserne for familiesammenføring er opfyldt.
- Når børn, der har mistet deres opholdsgrundlag i medfør af § 17 på grund af ”genopdragsrejser”, søger om familiesammenføring på ny.

Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles har givet følgende kommentar:

”Menneskerettighedskommissæren anfører, at selvom Børnekonventionen ikke medfører, at et barn under 18 år automatisk skal have adgang til familiesammenføring til forældrenes opholdsland, forudsætter Konventionen, at barnet får mulighed for at ansøge herom. Menneskerettighedskommissæren finder (...), at det er urimeligt og frarådeligt at indføre en generel formodningsregel om, at familiesammenføring af et barn i alderen mellem 15 og 17 ikke er i barnets interesse, og at lade undtagelserne, hvorefter der i særlige tilfælde skal meddeles familiesammenføring, fremgå af bemærkninger til loven. Det anføres, at dette ikke medfører den retssikkerhed, der bør være til stede ved fastlæggelse af grundlæggende rettigheder.”

Regeringen har hertil givet følgende kommentar

*"Det skal understreges, at børn mellem 15 og 18 år ikke er afskåret fra at ansøge om familiesammenføring. Udlændingemyndighederne behandler således alle ansøgninger om familiesammenføring vedrørende børn. Nedsættelsen af aldersgrænsen fra 18 til 15 år betyder alene, at børn mellem 15 og 18 år ikke har retskrav på familiesammenføring. Reglen er ikke et udtryk for et forbud mod opholdstilladelse til disse børn. Og det fremgår udtrykkeligt af lovens bemærkninger, at der skal meddeles opholdstilladelse i tilfælde, hvor nægtelse af familiesammenføring vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Regeringen finder ikke, at der er grundlag for at ændre bestemmelsen."*¹²

76. Rapporteringsgruppen finder det positivt, at der med loven lægges op til øget opmærksomhed omkring forvaltningens pligt til at lade hensynet til barnets bedste komme i første række i alle foranstaltninger, der vedrører barnet.

77. Det er godt, at den danske regering er opmærksom på problemet om tvungne såkaldte genopdragelsesrejser til forældrenes oprindelsesland. Rapporteringsgruppen finder dog at der skal ses nuanceret på spørgsmålet. Et ophold i oprindelseslandet kan også have et positivt aspekt, fordi barnet/ den unge lærer noget om oprindelseslandets sprog og kultur. Men Rapporteringsgruppen er imidlertid bekymret for, at der muligvis befinder sig et antal børn mod deres vilje i forældrenes oprindelsesland.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Vil regeringen sikre at børn mellem 15 og 18 år får ret til opholdstilladelse/familiesammenføring jf. artikel 3?
2. Vil regeringen tage initiativer til at få belyst forhold vedrørende de såkaldte genopdragelsesrejser til familiens hjemland?
3. Hvilke initiativer vil regeringen tage i forhold til børn, der befinder sig i forældrenes hjemland mod deres vilje?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Børn mellem 15 – 18 år sikres ret til familiesammenføring.
2. Udbredelsen og virkningen af henholdsvis tvungne såkaldte genopdragelsesrejser, samt frivillige ophold i forældrenes hjemland belyses nærmere, inden der på baggrund heraf iværksættes stramninger i retten til at få genudstedt en opholdstilladelse.
3. Regeringen iværksætter tiltag, rettet mod børn, der mod deres vilje opholder sig i forældrenes hjemland. For eksempel gennem involvering af danske repræsentationer, der i risikoområderne opsøger og identificerer børnene og på anden måde indhenter oplysninger om problemets omfang.

Børn og ægtefællesammenføring artikel 18.1

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven med flere love. (Afskaffelse af de facto-flygtningebegrebet, effektivisering af asylsagsbehandlingen, skærpede betingelser for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse og stramning af betingelserne for familiesammenføring m.v.). Lovforslag L 152 af 28. februar 2002. Lov nr. 365 af 6. juni 2002

¹² Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles' rapport af 8. juli 2004 tilgængelig på:

<http://www.inm.dk/imagesUpload/dokument/CommDH2004DenmarkReport.pdf>

Regeringens notat om Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles' rapport af 8. juli 2004 for så vidt angår den del af rapporten, der vedrører udlændingeområdet tilgængelig på:

http://www.inm.dk/imagesUpload/dokument/Notat_om_rapport_fra_Europaraadets_menneskerettighedskommissaer.pdf, engelsk version: http://www.inm.dk/imagesUpload/dokument/Memorandum_of_the_report_of_8_July_2004.pdf

Kommissærens og Regeringens kommentarer er fra citeret fra Regeringens notat side 15-16.

78. Regeringen har ændret alderskravet i forbindelse med ægtefællesammenføring fra 18 år til 24 år. Det medfører, at der kun meddeles opholdstilladelse på grundlag af ægteskab eller fast samlivsforhold, når begge parter er over 24 år. I visse tilfælde er der ganske særlige forhold, der bevirker, at der må gives tilladelse til ægtefællesammenføring her i landet, selvom parterne ikke opfylder betingelsen om, at begge skal være fyldt 24 år. Der er udviklet administrativ praksis, hvor der som udgangspunkt ikke tages hensyn til referencens og ansøgerens herboende fællesbørn eller særbørn. Årsagen er, at fællesbørn og særbørn antages at kunne medbringes af parret til et andet land end Danmark. Disse forhold kan derfor ikke i sig selv medføre krav på opholdstilladelse for en ansøgende ægtefælle.

79. Rapporteringsgruppens vurdering er: Udover at være et hensyn, som kan inddrages i forbindelse med vurdering af tilknytningen, vil hensynet til herboende børn endvidere kunne begrunde fravigelse af tilknytningskravet. Men i bemærkningerne til loven nævnes hensynet til børn ikke som eksempel på en ganske særlig grund, der kan føre til, at tilknytningskravet fraviges. I lighed med, hvad angår selve vurderingen af tilknytningen, er hensynet til ansøgers og referencens herboende fællesbørn således også blevet udelukket.

80. Den administrative praksis, hvor man ikke tager hensyn til forbindelsen til børn, udover særbørn, kan krænke barnets ret til familieliv. Rapporteringsgruppen finder, at retten til familieliv bør fortolkes i lyset af artikel 3, således at både hensynet til ansøgers og referencens herboende fællesbørn og særbørn indgår i vurderingen af, hvorvidt der bør fraviges fra den normale procedure for ægtefællesammenføring.

81. Rapporteringsgruppen finder det betænkeligt, at de skønmæssige beføjelser, i stor udstrækning overlades til udlændingemyndighederne, og at det forventes at blive administreret i overensstemmelse med internationale forpligtelser.

82. Rapporteringsgruppen finder det problematisk at internationale forpligtelser ikke er direkte implementeret i loven, og at det er forbundet med en vis risiko kun at nævne internationale forpligtelser i bemærkningerne til loven¹³.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvordan vil regeringen i forbindelse med ægtefællesammenføring sikre hensynet til børn og særbørn, der bor i Danmark?
2. Vil regeringen indskrive i loven, at hensynet til børn og særbørn er en ganske særlig grund til at fravige tilknytningskravet?
3. Vil regeringen ændre praksis og således være i overensstemmelse med internationale forpligtelser og barnets ret til familieliv jf. artikel 3 og 10?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Internationale forpligtelser implementeres i lovteksten.

Vold mod børn, artikel 19

83. Hvert år dør i gennemsnit otte børn i Danmark under 15 år på grund af vold eller anden form for vanrøgt. Det præcise antal børn, der udsættes for vold i hjemmet er vanskeligt at angive fordi mange tilfælde formentlig aldrig kommer til myndighedernes kendskab¹⁴.

---

¹³ Det Danske Institut for Menneskerettigheder har udarbejdet tilbundsående analyse af den menneskeretlige beskyttelse af retten til familieliv og diskrimination (*Ægtefællesammenføring i Danmark*) Udredningen gennemgår udlændingelovens regler om ægtefællesammenføring. Se <http://www.humanrights.dk/nyheder/nyudredning/udredningredirect/>

¹⁴ Forældres ret til at slå deres børn, blev ved lov afskaffet i 1997.

84. Danmark er placeret i den dårligste halvdel blandt industrialiserede lande, hvad angår dødsfald af børn, som følge af vold¹⁵.

85. Socialministeriet har i 2004 udarbejdet en handlingsplan vedrørende børnemishandling. Blandt andet indeholder den en kampagne om oplysning, og det fremhæves, at der skal udarbejdes retningslinier for håndtering af sager om børnemishandling. Endvidere, at den tværfaglige indsats i kommunerne skal styrkes. Rapporteringsgruppen er enig i disse initiativer og ser det som et meget nødvendigt bidrag til ophør af mishandlingen mod børn (artikel 19).

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMAÅL:

1. Hvordan vil regeringen vurdere og evaluere om handlingsplanen har effekt på nedbringelse af antallet af sager om børnemishandling?
2. Hvad er tidsrammen, og hvilke opfølgingsmetoder vil blive anvendt?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Regeringen tager initiativ til etablering af central registrering af anmeldelser om vold mod børn, som kan danne grundlag for mere viden og målrettet indsats mod børnemishandling.
2. Fagfolk styrker deres kompetencer i forhold til tidlig opsporing og håndtering af sager om børnemishandling.
3. Eksterne eksperter kan bistå de kommuner, som ikke har et velfungerende tværfagligt team og som ikke er trænet i at håndtere børnemishandlingssager (for eksempel et rejsehold).
4. Børn gives handlemuligheder til at søge hjælp blandt andet gennem telefonrådgivning ("Børne-telefonen") og åben anonym rådgivning.
5. Skolerne pålægges gennem læseplaner og undervisningsvejledninger at informere skoleelever.

Vold mod børn i skolereg, artikel 19

86. Rapporteringsgruppen finder, at der er behov for regler om magtanvendelse i specialundervisningen. Handicaporganisationerne har påpeget problemet flere gange overfor undervisningsministeren, som henviser til regelsæt, der er utilstrækkelige og ukonkrete. Senest er to lærere i retten blevet frifundet i en sag, hvor de havde givet et barn, der er både døv og autist, tape for munden, fordi han blev ved med at skrigere. Rapporteringsgruppen finder, at magtanvendelse ikke skal være tilladt. Men da magtanvendelse kan være nødvendigt for at forhindre, at et barn gør skade på sig selv eller andre, skal regler for magtanvendelse dække de undtagelser, hvor det drejer sig om sikkerhed og beskyttelse. Klare regler på området og kendskab til disse er påkrævet.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMAÅL:

1. Vil regeringen udarbejde regler om magtanvendelse vedr. børn med handicap, således at der skabes bevidsthed om, hvad der er rigtigt og forkert samt sikre, at der bliver mere ensartethed i udarbejdelse af indberetninger på området.

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Lærerne skal på grund- og videreuddannelse have øget viden og opmærksomhed om udadreagerende elever med handicaps, således at de kan fokusere mere på at finde pædagogiske løsninger.
2. Lærerne bør tilbydes supervision
3. Alle former for magtanvendelse skal begrundes og indberettes.

---

¹⁵ "A League Table Of Child Maltreatment Deaths in Rich Nations", UNICEF, 2003.

VI: SUNDHED OG VELFÆRD, ARTIKEL 6, 18.3, 23-26, 27.1+3

Concluding Observations/Comments 2001

36. While noting the efforts of the State party, the Committee remains concerned about the health problems faced by adolescents, particularly the high incidents of eating disorders, especially among teenage girls, drug, alcohol and tobacco abuse, and suicide.

37. The Committee recommends that the State party reinforce its efforts to address the adolescent physical and mental health concerns through, *inter alia*, preventive education, counselling and rehabilitative programs to strengthen self-confidence among young people and prevent behaviour that could negatively affect their health.

Overvægtige børn

87. Overvægt og fedme blandt børn i Danmark er et voldsomt stigende problem. Det har jf. Ernæringsrådet karakter af epidemi. De sidste 30 år er der sket en tredobling af overvægt og fedme blandt børn og unge. Ernæringsrådet og Sundhedsstyrelsen peger ikke overraskende på, at manglende motion og usunde madvaner er årsagen. Rapporteringsgruppen er bekymret for disse børn og unge, fordi overvægtige børn og unge udsættes for mobning, bliver ensomme og præges af manglende selvværd. Hertil kommer risikoen for et dårligt helbred med de kendte livsstilssygdomme.

88. Ernæringsrådet og Sundhedsstyrelsen har flere anbefalinger som Rapporteringsgruppen er enige i:

- Lavere moms på sunde fødevarer.
- Mere motion og sund kost i daginstitutioner og skoler.
- Forbud mod sodavands- og slikautomater i skolerne.
- Forbud mod TV-reklamer for usunde fødevarer rettet mod børn samt
- Flere oplysningskampagner og væsentlig mere forskning i forebyggelse af fedme.¹⁶

89. Regeringen har ignoreret mange af disse anbefalinger og har tilmed i 2002 nedlagt en pulje ("Børne-kostpuljen") til fordel for et projekt ("Alt om Kost"), som desværre ikke er en succes.

SAMARBEJDSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMAÅL:

1. Hvilke initiativer vil regeringen tage for at stoppe den stigende fedme blandt børn og unge?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER

1. Ernæringsrådets og Sundhedsstyrelsens anbefalinger gennemføres.

Alkohol blandt børn og unge, artikel 18.3, 24,2e

90. Regeringen har sænket afgifter på spiritus, hvilket giver børn og unge øgede muligheder for at købe og forbruge alkohol.

91. Selv om børn og unges alkoholforbrug i Danmark generelt er faldet over de seneste år¹⁷, er Rapporteringsgruppen dybt bekymret over, at der sker en markant stigning af alkoholindtag blandt skoleelever i alderen 13-16 år (7.- 9. klassetrin). I regeringens rapport til Komitéen (VII.B) henvises til, at Sundhedsstyrelsen har iværksat alkoholkampagner. Men der peges ikke på, hvilke initiativer, der vil blive taget for at ændre de unges alkoholforbrug. Den årlige alkoholkampagne "uge 40" er langt fra tilstrækkelig.

¹⁶ "Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt", Sundhedsstyrelsen 2003 og "Den danske fedmeepidemi – oplæg til en forebyggelsesindsats", Ernæringsrådet 2003.

¹⁷ HBSC-Health Behaviour in School Class-aged Children, 02. Skolebørnsundersøgelsen og sundhedsstyrelsen, 07.04

Børn med psykiske lidelser, artikel 3 og 24

92. Mere end 500 børn indlægges årligt på voksenpsykiatriske afdelinger og antallet er stigende. Mange psykisk syge børn venter alt for længe på undersøgelse og behandling på grund af for få indlæggelsespladser i børnepsykiatrisk regi. Det er skræmmende for børnene og er ikke i overensstemmelse med artikel 3 og 24. Rapporteringsgruppen ser behov for omgående iværksættelse af en national udbygningsplan, som regeringen har afsat midler til på finansloven for 2005.

Traumatiserede flygtningebørn artikel 3, 22 og 24

93. Rapporteringsgruppen er opmærksom på, at flygtningebørnene bor på specielle børnecentre. Der er tilknyttet psykolog, men derudover er der næsten ikke støtte- og behandlingstilbud til traumatiserede flygtningebørn i asylfasen. Forekomsten af traumatiske oplevelser kan have konsekvenser for barnets udvikling og dermed mulighed for at fremlægge sin sag under asylsagsbehandlingen. Traumatiske oplevelser kan medføre neurofysiologiske forandringer, som kan påvirke hjernens funktion og føre til udviklingsforstyrrelser. Det kan påvirke barnets evne til at huske, gengive oplevelser med videre. Dette bør indgå i myndighedernes vurdering af, om barnet er tilstrækkeligt modent til at gennemgå asylproceduren. I integrationsfasen er der ikke tilstrækkelig opmærksomhed omkring børns traumatisering. Behandlingstilbuddene er primært rettet mod forældrene. Specielt børn, hvis forældre har været udsat for tortur, har udviklet mange psykiske symptomer, som forhindrer skolegang og positiv udvikling og trivsel.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvilke initiativer vil regeringen tage for at forhindre at børn indlægges på voksenpsykiatrisk afdeling til nedbringelse af ventetiden på støtte og behandling, og hvad er tidsperspektivet?
2. Hvilke foranstaltninger vil regeringen iværksætte for at hjælpe traumatiserede flygtningebørn?
3. Hvorledes vil regeringen sikre, at Udlændingestyrelsen inkluderer eventuelle udviklingsforstyrrelser i modenhedsvurderingen af, om en mindreårig er i stand til at gennemgå asylproceduren?

Sundhed og børn med handicap, artikel 23 og 24

94. Børn med handicap har ofte problemer med at få den nødvendige helhedsorienterede behandling i dagligdagen. Lovgivningen angiver mange bestemmelser om, hvad man kan frem for, hvad man skal i flere sektorer. Når den daglige behandling af børn med handicap kan varetages af flere forskellige sektorer, skabes der uklarhed i forhold til helhed og ansvar for behandlingen. I tilfælde af uenighed om, hvem der har ansvaret for at løse en opgave, har ingen instans kompetence til at afgøre, hvem der skal yde hjælpen. Den Sociale Ankestyrelse kan vurdere, hvem der bør give støtte, men har ikke kompetence til at beslutte, hvilken sektor, der skal støtte barnet. – Denne situation bidrager til ansvarsforflygtigelse til skade for barnet.

Social sikkerhed og faciliteter for børn med handicap i dagpasning

95. Børn med handicap skal så vidt muligt integreres i de almindelige dagtilbud. Kun i tilfælde, hvor kommunens dagtilbud ikke kan tilgodese barnets særlige behov for støtte og behandling, skal barnet have et særligt dagtilbud. Da de færreste kommuner har en politik for børn med handicap, er det desværre oftest et spørgsmål om, hvor der er plads, frem for hvor barnet er bedst placeret (princippet om barnets bedste artikel 3. respekteres ikke).

96. Generelt er der behov for at etablere fleksible personstøtteordninger. For eksempel, hvor barnet/den unge har en samlet ordning og ikke er bundet af, at skulle opholde sig bestemte steder, fordi støttepersonen kun må opholde sig i institutionen. Støtteordningerne og hjælp til ledsagelse skal tilgodeses, at barnet ligestilles med andre børn, som kan færdes uden for hjemmet og deltage i aktiviteter uden forældres deltagelse.

Omskæring af piger og unge kvinder, artikel 24

97. En ny lov¹⁸ gør det muligt at straffe danske statsborgere og herboende personer, som i udlandet foretager eller medvirker til at foretage omskæring af piger og unge kvinders ydre kønsorganer, selv om den pågældende handling ikke er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor den er begået.

98. Loven fastslår, at der ikke kan gives samtykke til kvindelig omskæring – hverken af pigen selv eller af forældrene – med den virkning, at indgrebet bliver straffrit. Den foreslåede bestemmelse omfatter enhver form for kvindelig omskæring.

99. Omskæring af piger og kvinder er et traditionsbundet ritual, som griber ind i kvinden eller pigens fysiske integritet under former, som strider mod menneskerettens grundlæggende krav om respekt for værdighed. Derfor er det positivt, at der er vedtaget en lov, der øger beskyttelsen af piger og kvinder mod omskæring jf. artikel 24.3.

100. Rapporteringsgruppen opfordrer til, at opmærksomheden rettes mod piger, der i fremtiden bliver involveret i retssager¹⁹ mod deres forældre eller andre nære personer, og som ikke er fyldt 18 år på undersøgelses- og/eller tiltaletidspunktet. Det er piger/unge kvinder, som i sådanne situationer må kunne tåle:

- en undersøgelse, som efter omstændighederne i sig selv kan opleves som integritetskrænkende,
- en straffesag mod hendes forældre eller andre nære personer,
- adskillelse fra forældrene og midlertidig opsplittning af familien i tilfælde af dom.

101. Anmeldelse til myndigheder om omskæring kan have vidtrækkende sociale konsekvenser for både pigen og hele familien, for eksempel at de udstødes fra deres sociale eller kulturelle grupper. Indgrebene alvorlige karakter er især, efter Rapporteringsgruppens opfattelse, i de tilfælde, hvor myndighederne, på baggrund af deres oplysningspligt, griber ind ved mistanke om, at omskæring har fundet sted eller planlægges og herefter tager initiativ til undersøgelse og politianmeldelse. Her er det af afgørende betydning for pigen eller den unge kvinde, at hensynet til barnets bedste interesse inddrages i proportionalitetsvurderingen (artikel 3 og 12).

102. Rapporteringsgruppen ønsker at henlede opmærksomheden på, at den personelle afgrænsning af bestemmelsen afskærer drenge/unge mænd tilhørende samfundsgrupper, der af kulturelle, religiøse eller andre grunde foretager omskæring, fra at indgive anmeldelse om handling, som enten i sig selv - eller hvis afledede konsekvenser - opleves som integritetskrænkende

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Vil regeringen gennem lovgivning og vejledning sikre barnets bedste og inddrage piger og unge kvinder under 18 år i forbindelse med anmeldelser (artikel 3 og 12)?
2. Vil regeringen formulere lovtæksten kønsneutralt, således at den kriminaliserer lemlæstelse af kønsorganer uden samtykke både, hvad angår piger/unge kvinder og drenge/unge mænd (artikel 24.3)?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Lovgivningen formuleres, så den sikrer barnets bedste og inddragelse ved undersøgelser og anmeldelser i sager, der vedrører lemlæstelse af kønsorganer.
2. Bestemmelser i lovgivningen formuleres kønsneutralt, således at den kriminaliserer den gerning, der består i lemlæstelse af kønsorganer uden samtykke - uanset køn.

¹⁸ Lov nr. 386 af 28. maj 2003 (straffeloven)

¹⁹ såkaldte § 245-a -sager (straffeloven)

Børn og økonomisk fattigdom og social eksklusion, artikel 27,1+2+3

103. Der er børn, som lever i familier med så få økonomiske ressourcer, at der i dansk kontekst er tale om fattigdom (Danmark har ikke en officiel fattigdomsgrænse). Fattigdom er for eksempel når familiens indtægter er så små, at børn ikke får tilstrækkelig sund og varieret kost, ordentlig beklædning, oplevelser som andre børn og ikke kommer på udflugt og ferie med deres forældre. Børn, der mangler mulighed for at deltage i et alsidigt udviklende børneliv med fritidsbeskæftigelse, oplevelser og venner, risikerer social eksklusion, som kan medføre livslange konsekvenser. Begrebet børnefattigdom i Danmark har ikke tidligere været i fokus og er ikke tilstrækkeligt velbelyst. Derfor eksisterer der ikke målrettet indsats typer til at minimere konsekvenserne for børn og til, at Danmark fuldt ud kan respektere artikel 27.2.

Danmarks nationale handlingsplan for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse

104. Rapporteringsgruppen finder det positivt, at regeringen har udarbejdet en handlingsplan for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, og at handlingsplanen indeholder afsnit om børn og unge med særlige behov, der beskriver løsninger på forskellige problemtyper. Handlingsplanens svaghed er, at den er udarbejdet uden den nødvendige viden om mekanismer, der skaber især langvarig fattigdom, og konsekvenserne for børn.

105. I lyset af den generelle manglende viden om, hvad det betyder for børns trivsel og udvikling, når deres opvækst er præget af en tilværelse med afsavn, efterlyses en langt mere reflektiv handlingsplan, hvor disse forhold er undersøgt og beskrevet. Endvidere efterlyses forskning, der kan give samlet viden om, hvilke konsekvenser det har for børn, når familien er ramt af flere af de problemtyper, som kan skabe fattigdom. Uden disse refleksioner og konkret viden, er handlingsplanen ikke et anvendeligt redskab, der kan afhjælpe børnefattigdom, og Danmark vil fortsat ikke i tilstrækkeligt omfang kunne respektere artikel 27.2.

106. En undersøgelse fra 2003²⁰ dokumenterer, at ca. 17 procent eller ca. 200.000 børn - i kortere eller længere tid - er berørt af mindst et af de tre anvendte mål, der indikerer fattigdom (kontanthjælpsfattigdom, implicit fattigdom og relativ fattigdom). Undersøgelsen viser også, at børn med anden etnisk baggrund er hårdest ramt af fattigdom.

107. Regeringen har reageret afvisende på undersøgelsesresultaterne og henviser til regeringens egen undersøgelse (Finansministeriet 06.04), hvor man kom frem til, at 39.000 børn svarende til ca. 3 procent af alle børn under 18 år lever i familier, der har en disponibel indkomst under 50 procent af medianindkomsten.

108. Rapporteringsgruppen finder det kritisabelt, at regeringen fører diskussionen om børn, der lever i økonomisk ressourcetsvage familier i Danmark over til spørgsmål om kvantitet, frem for hvilke konsekvenser, det har for børn at leve i familier med få økonomiske ressourcer. Det er betænkeligt, at politikerne stiller sig tilfreds med, at regeringens egen undersøgelse viser, at andelen af børn i lavindkomstgruppen er betydeligt mindre end i de fleste andre OECD-lande. Det har ikke mening for børn, der sammenligner sig med deres kammerater.

109. I en opfølgende undersøgelse fra 2004²¹ er børn blevet interviewet om deres opfattelse af at have færre penge end andre børn. Undersøgelsen afdækker, at børn forsøger at opretholde en ydre facade, men lider afsavn i forhold til bl.a. almindelige fritidsaktiviteter og ferie og andre oplevelser sammen med deres forældre. Børn med anden etnisk baggrund er jf. undersøgelsen hårdest ramt af fattigdom.

---

²⁰I 2003 gennemførte Socialforskningsinstituttet for Red Barnet en undersøgelse om børnefattigdom i danske kommuner.

²¹Børnefattigdom i Danmark 2002 og Færre penge end andre børn. Begge Socialforskningsinstituttet for Red Barnet, 2004.

110. Rapporteringsgruppen finder det derfor positivt, at der fra 2005 er afsat økonomi i den danske Finanslov, til at styrke disse børn og unges deltagelse i idrætsforeningerne ved, at deltagelse bliver gratis for de mest socialt udsatte børn og unge i lokalområderne. Rapporteringsgruppen ser dog gerne, at denne støtte udvides til også at gælde andre fritidsområder, så økonomisk ressourcetsvage børn, får mulighed for på lige fod med deres kammerater at vælge fritidsbeskæftigelse.

111. En overordnet børnepolitik og differentierede indsatsstyper, der sikrer, at børn i familier med få økonomiske ressourcer får mulighed for at trives og udvikle kompetencer som andre børn, er påkrævet.

Starthjælp

112. Mennesker, der er rejst til Danmark uden forsørgelsesgrundlag, og som kommer fra lande uden for Norden og EU, modtager en starthjælp, hvis de har opholdt sig i landet mindre end 7 år. Ydelsen er langt mindre end den kontanthjælp, som andre, der bor i Danmark modtager, hvis de ikke kan forsørge sig selv. Kontanthjælp er den mindste offentlige ydelse og regnes for at være det mindste beløb, man kan opretholde en rimelig levestandard for. Starthjælpen bidrager til at sætte familierne i en social situation, som har yderst negative konsekvenser for børn og forhindrer dem i at have opvækstvilkår tilnærmelsesvis som deres kammerater.

113. Rapporteringsgruppen finder, at starthjælpen med den alt for lave ydelse, er udtryk for forskelsbehandling af børn jf. artikel 2.1. Det er ikke i overensstemmelse med barnets bedste, jf. artikel 3.1, 3.2, og 3.3. Disse børns trivsel og positive udvikling er truet (artikel 6). Endvidere respekterer starthjælpen ikke artikel 27.1, 27.2 og 27.3.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMALE:

1. Hvordan sikrer regeringen, at ny lovgivning og reguleringer af ydelser, der vedrører voksne, ikke får negative konsekvenser for børns levestandard og dermed trivsel og udvikling?
2. Hvilke kompenserende støtteforanstaltninger iværksættes for børn og unge individuelt og generelt i lokalområder, hvor den overvejende del af befolkningen har knappe ressourcer?
3. Vil regeringen sikre, at børn, der lever i familier på starthjælp, får en levestandard, der er i overensstemmelse med nationale forhold jf. artikel 27.2?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Der udarbejdes konsekvensanalyser for børn i forbindelse med udarbejdelse af nye love og ved økonomiske indgreb i forskellige sammenhæng – herunder også på arbejdsmarkedet.
2. Børn, der lever i ressourcetsvage familier, ydes positiv særbehandling. For eksempel ved en særlig indsats for børn i lokalområder med mange ressourcetsvage familier.
3. Starthjælpen erstattes af kontanthjælp.
4. Konsekvenserne for børn af at leve i fattigdom dokumenteres gennem mere forskning, der danner udgangspunkt for målrettet indsats.

VII: UDDANNELSE, FRITID OG KULTURELLE AKTIVITETER ARTIKEL 28 OG 29

Ressourcetsvage elever i folkeskolen

114. Børn, der har problemer ved skolestart, venter ofte for længe på tilbud om støtte f.eks. gennem kommunernes *Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR)*, hvilket har konsekvenser for børnenes trivsel og indlæring. Rapporteringsgruppen finder det ikke værende i overensstemmelse med artikel 3 og 28.

115. Rapporteringsgruppen mener ikke, at den hidtidige indsats med specialundervisning i skolen kompenserer tilstrækkeligt. Støtten gives for sent, hvilket har konsekvenser for børnene i resten af deres

skoleforløb (artikel 29(a)). En undersøgelse fra UNICEF²², der sammenligner elevernes faglige præstationer i flere lande viser, at Danmark ligger som nummer 20 af 24 OECD-lande.

Derfor er det kritisabelt, at regeringen ikke i sin rapport til Komitéen beskriver, hvilke indsatsområder regeringen har til hensigt at forbedre for at højne niveauet i danske folkeskoler.

116. Hvad angår tosprogede elever, er der bred enighed om, at denne elevgruppe skal støttes gennem hele skoleforløbet. Folkeskolen ser det som led i en samlet integrationspolitik²³, hvilket regeringen indtil videre ikke har taget tilstrækkelige initiativer til.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvordan vil regeringen opkvalificere forebyggende foranstaltninger på skoleområdet, så børn med særlige behov tidligst muligt får professionel hjælp?
2. Hvordan vil regeringen styrke lærernes pædagogiske og faglige kompetencer, så undervisningen fremmer såvel svage som dygtige elevers udbytte af indlæringen?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Pædagog- og læreruddannelsen forbedres med henblik på, at faggrupperne kan opspore børn med behov for forebyggende foranstaltninger og anden tidlig indsats i relation til en vellykket skolegang.
2. Der udvikles evalueringsværktøjer til brug for undervisningen i folkeskolen.

Folkeskolen og børn og unge med anden etnisk baggrund

117. Det er ikke længere obligatorisk for kommunerne at tilbyde gratis modersmålsundervisning.²⁴ Regeringens argument er blandt andet, at denne undervisning ikke fremmer danske sprogfærdigheder. I visse kommuner er der nu krav om brugerbetaling for modersmålsundervisning. Derudover er det obligatorisk at deltage i førskole sprogundervisning for tosprogede børn fra 3-års alderen, som ikke har tilfredsstillende sprogfærdigheder i dansk.²⁵ Endeligt, efter det er fundet i strid med Folkeskoleloven, planlægger regeringen at lovliggøre den såkaldte ”Albertslundmodel”, hvorefter man kan sprede tosprogede elever, der sprogtestes og derved kan risikere ikke at få tilladelse til at gå i den lokale folkeskole. Etniske danske elever bør i givet fald sprogtestes på lige fod, da også børn i denne gruppe kan have behov for specielle foranstaltninger til udvikling og forbedring af deres danske sprogfærdigheder.

Adgang til undervisningsmiljøerne for børn med handicap, artikel 29

118. I Danmark er nærhedsprincippet et erklæret mål i forhold til opgaveløsningen. Dette gælder også for undervisningen af børn med handicap. Under 10 procent af de danske folkeskoler er tilgængelige for mennesker med handicap, så nærhedsprincippet er i praksis ikke gældende for disse børn. De må nøjes med at tage deres skoleuddannelse på den nærmeste tilgængelige skole. Foreholdt dette henviser Undervisningsministeriet til, at reovering af folkeskolerne er et kommunalt ansvar. Mens kommunerne udtaler, at de ikke kan varetage opgaven inden for nuværende og i høj grad centralt fastsatte, økonomiske rammer.

Mål med uddannelse og børnemiljø artikel 29

119. Staten har det overordnede ansvar for at uddannelsen af børn og unge og har til hensigt at udvikle deres muligheder i relation til personlighed, evner og psykisk og fysisk formåen. Skolen skal være bør-

---

²² “A league Table of Educational Disadvantage I Rich Nations, November 2002

²³ Folkeskolens svar på OECD’s anbefalinger

²⁴ Lov nr. 412 af 6. juni 2002, L 142. forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om friskoler og private grundskoler m.v. (modersmålsundervisning og sprogstimulering).

²⁵ Lov nr. 477 af 9. juni 2004 (L 194, Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, obligatorisk sprogstimulering af tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen).

nevenlig og tage hensyn til barnets bedste.

120. Derfor er det beskæmmende, at mange danske børn og unge oplever en hverdag med nedslidte og kolde lokaler, elendige stole og borde, mangelfulde og farlige legepladser, dårlige - eller slet ingen madordninger, ulækre toiletter, gamle bøger og ofte et dårligt psykisk miljø.

Rapporteringsgruppen undrer sig over, hvorfor der skal være forskel på børn og voksne? Hvorfor der ikke findes en miljølov for børn, der sikrer børn og unge ordentlige fysiske og psykiske rammer på skoler og i daginstitutioner, når vi har en tilsvarende arbejdsmiljølov for voksne?

121. Danmark har kun en undervisningsmiljølov, der desværre ikke virker efter hensigten. Bl.a. giver loven ikke sanktionsmuligheder. Opgørelser fra Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) viser, at ud af de 42% af landets skoler og uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af undervisningsmiljøloven og besvarede DCUMs undersøgelse, har kun 1/3 udarbejdet den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering. Det viser, at den nuværende lovgivning ikke forpligter, og den er ikke tilstrækkelig til at sikre et godt miljø for alle børn i skolerne. Det er kritisabelt at daginstitutionerne som minimum ikke er omfattet af loven.

Mål for uddannelse og børn med handicap

122. I Danmark har børn undervisningspligt. Forældre kan vælge, at børnene skal gå i offentlig eller privat skole eller at undervise børnene hjemme. Samme valg gælder børn med handicap. Desværre er afklaringen af disse børns særlige behov ofte en langsom proces. Det betyder i praksis, at børn med særlige behov kan være uden undervisnings- eller pasningstilbud. Det kan også ske, at der ikke eksisterer noget tilbud. Rapporteringsgruppen finder ikke at disse forhold for børn med handicap dækker behov for kvalitet. Og kvaliteten for disse børns undervisning og fritidstilbud er ikke den samme som, hvad andre børn modtager.

123. Rapporteringsgruppen er kritisk over for ventetider og deraf forringet undervisningstilbud for børn, der som følge af langvarige eller hyppigt tilbagevendende syge- og smerteperioder, ikke kan følge den almindelige undervisning.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvorfor tillader regeringen dårligere miljø for børn end for voksne?
2. Hvorfor eksisterer der ikke en børnemiljølov, når der eksisterer en miljølov, der regulerer det fysiske og psykiske arbejdsmiljø for voksne?
3. Vil regeringen udarbejde en lov (børnemiljølov), der sikrer børn og unge ordentlige fysiske og psykiske rammer på skoler og i dagsinstitutioner og sikre tilgængeligheden for mennesker med handicap på alle landets folkeskoler?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALING:

1. Regeringen udarbejder en børnemiljølov, der - ligesom for den voksne befolkning - forpligter stat og kommuner til at sørge for et godt miljø for børn og unge samt tilgængelighed for mennesker med handicap.

VIII: SÆRLIGE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER ARTIKEL 22, 30, 32-35, 37B-D, 38 OG 40

Fysisk og psykisk helbredelse og reintegration, artikel 22 og 39

124. Rapporteringsgruppen finder det uacceptabelt, at børn af asylsøgere med og uden handicap lever i receptionscentre med meget lidt plads og med meget få muligheder for aktiviteter. Det er ikke en tilvæ-

relse, der understøtter en sund udvikling. Tværtimod kan situationen fremprovokere livslange psykiske lidelser.

125. Mange børn i Danmark med anden etnisk baggrund end dansk opleves som utilpassede og skaber sig en kriminel og voldelig løbebane. En del af disse børn og unge har en utilpasset adfærd, som følger af en lidelse, der kan diagnostiseres, men i stedet for diagnosen og deraf følgende støtte og tilbud places disse børn og unge under kriminalforsorgen.

Beskyttelse mod seksuelle overgreb, artikel 34

Concluding Observations/Comments 2001

42. The Committee is aware of the efforts of the State party to prevent and combat sexual abuse and exploitation, including the recent establishment of an information collection system on sexual abuse. The Committee is concerned about the lack of awareness about child abuse and exploitation and the inadequate efforts to address child pornography. The Committee also notes the need for training for professionals working with and for child victims of abuse, including police officers, lawyers and social workers.

43. In light of article 34 and other related articles of the Convention, the Committee recommends that the State party reinforce its efforts to strengthen current policies and measures, including care and rehabilitation, to prevent and combat these phenomena. The Committee recommends that the State party take all appropriate measures to introduce and/or reinforce training for professionals working with and for child victims of abuse and exploitation.

Udredning af sager om seksuelle overgreb på børn

126. Regeringen anbefaler fortsat, at afhøring af børn skal finde sted på en politistation, mens børneorganisationer og behandlingscentre foreslår, at afhøringer af børn finder sted i barnets kendte omgivelser eller i et "børnehus", indrettet til formålet. Forskning har peget på, at børn risikerer yderligere traumatisering i mødet med myndigheder (retssystemet)²⁶. Afhøringer af børn bør derfor foretages af personer med børnefaglig og psykologisk viden.– Et "Børnehus" skal indeholde faciliteter og medarbejdere med kompetencer, så både afhøringer, behandling og udredninger af sager kan foregå i samme hus. Endvidere skal der være mulighed for akutophold ved mistanke om incest.²⁷

127. Sager, som Rigshospitalet har fulgt (420 børn), viser at både læger, politi og sociale myndigheder har begrænsede erfaringer med håndtering af seksuelle overgreb mod børn. Rigshospitalet fremhæver problemerne med, at der selv ved fuldbyrdet voldtægt langtfra altid er medicinske beviser, som kan anvendes i retten. Det betyder i praksis, at børn kan risikere samvær med en forælder (far) selv om, der kan have været tale om overgreb. Samarbejdsgruppen finder det bekymrende. Nærmere undersøgelser og risikovurdering særligt i samværssager, hvor en af forældrene mistænkes for at have begået incest, er derfor stærkt påkrævet.

Samværssager i forbindelse med seksuelle overgreb, artikel 3, 12 og 34

128. Både udenlandske og danske undersøgelser viser, at en stor del af seksuelle overgreb mod børn bliver begået i familien. De 0-5-årige børn er særligt udsatte i tilfælde af seksuelle overgreb fordi misbruget kan fortsætte i længere tid, blandt andet på grund af en manglende viden og anerkendelse af børn som informanter.

129. Rapporteringsgruppen er bekendt med, at der er forældre og børn, der giver udtryk for, at der fastsættes samvær, selvom barnet modsætter sig samvær på grund af overgreb fra samværsforælderen.

²⁶ *Child Abuse and Adult Justice*, Save the Children, 2002. *Mod en optimal model for afhøring af børn*, Børnerådet, Red Barnet og Børnesagens Fællesråd, 2002. *Når omsorg bliver til overgreb*, Mimi Strange, Psykolog Nyt 23/98.

²⁷ For nærmere uddybning henvises til *"Mod en optimal model for afhøring af børn i sager om seksuel misbrug"*. Børnesagens Fællesråd, Børnerådet og Red Barnet, 2001.

Rapporteringsgruppen finder det bekymrende. Der savnes imidlertid konkret undersøgelser af samværspraksis i sager, hvor en af forældrene mistænkes for at have begået incest.

130. Rapporteringsgruppen er opmærksom på, at afvejningen mellem barnets menneskerettigheder (herunder ret til beskyttelse) og den mistænkte rettigheder er kompliceret. Sagens kompleksitet og den manglende viden og anerkendelse af børn som informanter gør det ekstra påkrævet, at der opsamles erfaringer og foretages undersøgelser af, hvordan disse sager kan afgøres til barnets bedste.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMALE:

1. Hvad begrundes, at børn skal afhøres på politistationen?
2. Vil regeringen undersøge samværspraksis i sager, hvor der rejses mistanke om incest?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Der etableres "Børnehuse" til akut ophold, udredning af sager, behandling og afhøring af børn, hvor der er mistanke om seksuelle overgreb. Afhøring af børn foretages af personale, der har viden om børns adfærd og måde at kommunikere på.
2. Børns ønsker om samvær bliver hørt og respekteret og ved begrundet mistanke om seksuelt misbrug sker samværet under overvågning af en børnesagkyndig, såfremt samvær skal oprettholdes.
3. Regeringen bør foranstalte undersøgelser af myndighedernes samværspraksis i sager, hvor der rejses mistanke om incest.

Manglende dokumentation og forskning

131. I retssager om sædelighedsforbrydelser mod børn, er der tilgængelig statistik, hvor der er faldet dom, men der er endnu ikke etableret et samlet nationalt system for afrapportering. Af hensyn til forskning og uddannelse af personale, finder Rapporteringsgruppen det påkrævet, at der etableres et videns- og formidlingscenter, hvor alle relevante instanser bl.a. social- og sundhedsmyndigheder, politi og behandlingscentre rapporterer sager om vold og seksuelle overgreb mod børn.

132. Regeringen har udarbejdet en handlingsplan²⁸, alligevel eksisterer der fortsat ikke tilstrækkelig viden blandt fagfolk om, hvordan skadevirkninger og andre problemer i forbindelse med seksuelle overgreb på børn bedst håndteres. Planer for konkrete forebyggelsesprogrammer og landsdækkende behandlingstilbud til børn, unge og voksne krænkere er mangelfulde.

133. Regeringen arbejder på et lovforslag, der skal gøre det obligatorisk, at for voksne, der arbejder med børn, skal der indhentes straffeattest vedrørende sædelighedsforbrydelser. Rapporteringsgruppen hilser initiativet velkomment, men finder ikke, at det er tilstrækkeligt. Det er kun et enkelt element i det samlede forebyggende arbejde. For eksempel mangler der uddannelse og viden om overgreb.

134. Rapporteringsgruppen er positiv overfor handlingsplanen, men finder ikke, at den er tilstrækkelig vidtgående. For eksempel indeholder handlingsplanen opfordring til kommunerne om at sikre professionelt og tværfagligt samarbejde i sager om seksuelle overgreb, men stiller ikke forpligtende krav om at implementere forebyggelses- og behandlingstilbud på området. Halvdelen af landets kommuner har ikke beredskab eller tværfaglige teams med viden om seksuelt misbrug af børn. Mange sager om seksuelt misbrug håndteres fortsat uprofessionelt. Behandlingstilbud og rådgivning til unge og voksne med seksuel interesse i børn er særdeles påkrævet.

---

²⁸ Regeringens handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug, august 2003

135. Temaet seksuelt misbrug af børn, er endnu ikke en del af uddannelsesbekendtgørelserne på relevante uddannelser, hvilket Rapporteringsgruppen efterlyser.

Børn med handicap

136. Da børn med handicap er en særlig udsat gruppe, finder Rapporteringsgruppen det afgørende, at der tages initiativer til forebyggelse af seksuelt misbrug målrettet børn med handicap. På trods af tidligere positive udmeldinger fra den tidligere socialminister, er der endnu ikke taget initiativer, hverken til at undersøge forholdene nærmere eller til at iværksætte forebyggelse.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvordan sikrer regeringen, at de hensigtserklæringer, som er indeholdt i handlingsplanen fra 2003, implementeres og efterleves i alle landets kommuner?
2. Hvornår vil regeringen gennem uddannelsesbekendtgørelser gøre undervisning om vold og seksuelle overgreb mod børn obligatorisk i alle relevante uddannelser og videreuddannelser?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Kommunerne pålægges at afsætte de fornødne ressourcer til at sikre alle børn i Danmark hurtig og professionel indsats ved mistanke og konkret viden om seksuelt misbrug.
2. Undervisning om vold og seksuelle overgreb mod børn bliver obligatorisk på alle relevante uddannelser og videreuddannelser.
3. Børn undervises i, hvordan voksne kan optræde krænkende eller grænseoverskridende.
4. Regeringen tager initiativ til forebyggelse af seksuelt misbrug rettet mod børn med handicap.
5. Regeringen sørger for, at der etableres landsdækkende og relevante behandlingstilbud til unge og voksne krænkere, som et forebyggende tiltag.

Kommerciel seksuel udnyttelse af børn

137. Regeringen har ikke levet op til de forpligtelser, som blev vedtaget på verdenskongresser i henholdsvis Stockholm 1996 og Yokohama 2001 om udarbejdelse af en national handlingsplan vedrørende kommerciel seksuel udnyttelse af børn. Rapporteringsgruppen finder det dybt alvorligt, at der er tendens til, at produktion af billeder med seksuelle overgreb fortsat er omfattende, og at voldelig pornografi med børn bliver stadig mere bizar. Hertil kommer billeder af ”børneerotica”, som er krænkende for de involverede børn.

138. Børn opfordres og manipuleres til seksuelle ydelser under on-line kommunikation. Opklarede sager viser, at mange børneofre har mødt deres krænkere i chatrooms på internettet.

139. Ifølge Straffeloven er seksuelle overgreb mod børn strafbare. Efter straffelovens § 21 straffes handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse som forsøg. Rapporteringsgruppen mener, at loven er dækkende, men at udmøntningen skal skærpes, således at opsporing af både potentielle og aktuelle internet-krænkere intensiveres. Det skal sikres, at den voksne, som søger kontakt med børn under al on-line kommunikation kan straffes, hvis det er påviseligt, at hensigten med kommunikationen er at få seksuel omgang med mindreårige. Ressourcemangel må ikke være en hindring.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMÅL:

1. Hvornår vil regeringen indfri sit løfte fra 2001 på Verdenskongressen i Yokohama om udarbejdelse af en handlingsplan vedrørende kommerciel seksuel udnyttelse af børn?
2. Hvad gør den danske regering for at identificere ofre, som optræder i forbindelse med børnepornografi?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Regeringen udarbejder en handlingsplan, som omhandler og præciserer indsatser mod den globale, kommercielle seksuelle udnyttelse af børn.
2. Det præciseres i dansk lov, at fremstilling og distribution af erotiske poseringsbilleder med børn er krænkende for det enkelte barn og derfor defineres som ulovligt.
3. Der udarbejdes vejledning til politiet i, hvordan straffelovens § 21 skal omsættes i praksis.
4. Regeringen styrker indsatsen yderligere med henblik på at få mindreårige ud af prostitution.
5. Der afsættes ressourcer til identifikation og behandling af børn, der optræder i forbindelse med pornografi med børn.

Beskyttelse af børn udsat for trafficking, artikel 34, 35, 36, 39 samt artikel 8 i Tillægsprotokol vedrørende handel med børn, børneprostitution og børnepornografi

140. Blandt fagfolk og politikere er der nu stigende opmærksomhed på, at salg af børn til kommerciel seksuel og kriminel udnyttelse (trafficking) finder sted i Danmark²⁹. Rapporteringsgruppen er derfor særdeles positiv overfor et gennemført tværministerielt initiativ, hvor problemet i november 2004 er kortlagt.

141. Særligt handel med børn, der bliver misbrugte til lommetyverier, er vokset i 2003 og 2004. Trafficking, hvor børn bliver kommercielt seksuelt udnyttede, foregår ikke i gademiljøet, men er skjult. Derfor er det meget vanskeligt at få præcis viden om omfanget i Danmark og dermed beskytte disse børn.

142. Selv om Danmark har ratificeret tillægsprotokollen vedrørende handel med børn³⁰, er det ikke afklaret, hvordan trafficked børn får den nødvendige beskyttelse og hjælp under deres ophold i Danmark og i forbindelse med eventuel hjemsendelse.

143. Det er særligt problematisk, at mange af disse børn ikke bliver identificeret som ofre. Udover manglende opmærksomhed i visitationssystemet, utilstrækkelig uddannelse af professionelle og samarbejde mellem faggrupper, er manglende målrettede behandlingstilbud til ofre problemer, der skal løses, før trafficked børn kan få sikkerhed for hjælp og beskyttelse i Danmark.

Mindreårige asylansøgere forsvinder

144. I Danmark forsvinder hvert år en stor del af de uledsagede mindreårige asylansøgere. Af de nyregistrerede uledsagede mindreårige asylansøgere i 2003, har over halvdelen (59%) forladt *Børnecentret for Uledsagede Asylansøgende Mindreårige*, før deres sag er blevet færdigbehandlet. Udlændingestyrelsen formoder, at Danmark fungerer som transitland for mange af disse børn, som rejser videre til andre lande for at blive genforenet med deres familier dér.

145. Det er stærkt foruroligende, at så mange børn forsvinder, uden at de danske myndigheder søger at få kendskab til deres videre skæbne. Hvis disse børn opholder sig illegalt i et land, er de yderst sårbare og i risiko for at blive udnyttede. Der er tale om manglende respekt for artikel 34, 35, og 36.

146. En nærmere undersøgelse af de forsvundne børns skæbne vil kunne give myndighederne viden om, hvorvidt der er en gruppe børn, hvis forsvinden skal give anledning til bekymring og eftersøgning.

---

²⁹ Red Barnet udgav en rapport i december 2003, der satte afgørende fokus på problemet.

³⁰ Danmark ratificerede *Tillægsprotokol vedrørende handel med børn, børneprostitution og børnepornografi* i juli 2003 efter det lovgivningsmæssige grundlag var tilvejebragt (bl.a. er særskilt bestemmelse i straffeloven om menneskehandel (§ 262a) blevet indsat).

147. Rapporteringsgruppen finder det vigtigt, at risikoområder for udnyttelse af børn bliver yderligere identificeret, og at der sikres oplysning til målgrupper, der arbejder indenfor identificerede risikozoner.

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE

SPØRGSMAÅL:

1. Hvilke konkrete initiativer vil regeringen tage, for at beskytte børn, der er ofre for trafficking?
2. Hvordan bidrager regeringen til, at børn, der sendes tilbage til hjemlandet ikke igen bliver ofre for kriminelle bagmænd?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Regeringen igangsætter konkrete initiativer til identifikation af trafficked børn i Danmark. Endvidere tager regeringen konkrete initiativer til at sikre børn den bedst mulige hjælp, mens de er i Danmark og bidrager til at børnene hemsendes til et sikkert miljø.
2. Problemer omfattet af handel med børn og børn, der opholder sig i risikozonerne skal fortsat dokumenteres, så den fremtidige hjælp til disse børn kan tilpasses aktuelle behov.

Børn og unge i strafferetsplejen, artikel 37 og 40

Concluding Observations/Comments 2001:

41: ...In light of articles 3, 37, 39 and 40 of the Convention, the committee further recommends that the State party take all effective measures to ensure that children are separated from adults in detention facilities and that children are not subjected to solitary confinement, and subject to court review. Additionally, the Committee encourages the State party to reinforce its rehabilitation and reintegration programmes for children in conflict with the law.

Fængsling og varetægtsfængsling af 15 – 17årige

148. Rapporteringsgruppen er fortsat betænkelig ved, at den danske lovgivning giver mulighed for, at unge i alderen 15 – 17 år kan anbringes i varetægtsfængsel sammen med voksne.

149. Ifølge gældende lov³¹ skal unge, der har fået fængselsdom, anbringes i sikrede/lukkede døgninstitutioner i socialpædagogisk regi, der fungerer som surrogatfængsel. Men da disse institutioner i særlige tilfælde kan nægte at modtage de pågældende unge, betyder det, at der er 15-17-årige unge, som anbringes til afsoning i kriminalforsorgens regi. Så vidt muligt i institution, men også i fængsler.

150. Unge, der afsoner en dom i fængsel, sidder sammen med voksne. Begrundelsen herfor er, at det ikke er muligt med eksisterende ressourcer, at sikre de unge tilstrækkelige aktiveringstilbud.

151. Rapporteringsgruppen er ikke tilfreds med den forklaring. Manglende ressourcer må aldrig være en begrundelse for at fængsle 15-17årige unge sammen med voksne. Det er ikke i overensstemmelse med barnets/den unges bedste at være fængslet sammen med voksne kriminelle (artikel 3 og 37.c), blandt andet fordi det ikke er muligt at beskytte de unge mod stærke fanger i et negativt fængselshierarki. Hertil kommer, at muligheden for at nå de unge ad pædagogisk vej og støtte dem i et resocialiseringsforløb bliver vanskeligere.

Isolationsfængsling

152. Ifølge Retsplejelovens § 770C stk. 4, er det tilladt at isolationsfængsle 15-17 årige i op til 8 uger. Rapporteringsgruppen mener, at ingen børn/unge under 18 år må kunne blive isolationsfængslet.

153. Som det fremgår af regeringens 3. rapport til Børnekomitéen er der nogle af de unge, som er særdeles ressourcekrævende og afvisende. De er meget vanskelige at nå med socialpædagogisk indsats. I mange tilfælde bliver disse unge i isolationsfængslet. Dette anvendes som foranstaltning for at holde dem adskilt fra voksne fanger.

154. Isolation kan medføre en særlig belastning af de unge på grund af deres alder. Rapporteringsgruppen finder ikke, at fremgangsmåden er til barnets/den unges bedste og er i konflikt med artikel 3.1. Afhængigt af sagens konkrete omstændigheder kan isolationsfængsling desuden være i konflikt med artikel 37.

Ungdomssanktion

155. I 2001 blev det muligt at idømme 15 - 17årige en ungdomssanktion, hvor den unge i to år er i et faseopdelt forløb i socialpædagogisk regi. Et struktureret socialpædagogisk behandlingsforløb er i princippet godt, men dilemmaet med ungdomssanktion er, at det er en sammenblanding af straf og socialpædagogisk behandling, hvor grænsefladen er vanskelig at definere.

156. Selv om de unge opholder sig i socialpædagogisk regi, oplever de unge sanktionen som en hårdere og uretfærdig straf, fordi ungdomssanktionen altid er et forløb af to års varighed. Mens unge over 18 år,

³¹ Lov nr. 432 af 31.05. 2000 om fuldbyrdelse af straf m.v.

der har begået den samme kriminelle handling (eventuelt begået den sammen) får mellem 30 dage og 1½ års fængsel. Forskellen mellem de to former for straffesanktion skærpes yderligere af, at unge, der er idømt fængselsstraf, får fratrukket perioden, hvor de har været varetægtsfængslet. Dette gælder ikke for de unge, der er idømt ungdomssanktion. De får således lagt perioden i varetægtsfængsel oven i de to års ungdomssanktion.

157. Når de unge meget hellere vil have en kortere fængselsdom, er det meget vanskeligt at samarbejde med de unge i et pædagogisk perspektiv, og flere institutioner og socialpædagogiske opholdssteder giver op, hvilket betyder, at de unge anbringes i institutioner eller arresthuse under kriminalforsorgen. Sammenblandingen af straf og socialpædagogisk behandling er ofte kritiseret af medarbejdere i socialt fagligt regi.

158. Rapporteringsgruppen ser med bekymring på denne udvikling. Det drejer sig om unge, som begår meget alvorlige forbrydelser, og hvor indsatsen på et langt tidligere tidspunkt ikke har været tilstrækkelig.

159. Rapporteringsgruppen mener ikke, at Danmark har efterlevet artikel 3 og sat ind med både forebyggelse og socialpædagogiske foranstaltninger til barnets bedste. Vanskeligheder med disse børn og unge, hvor en stor del har anden etnisk baggrund end dansk, er ofte at problematisk adfærd - både i daginstitutioner og i skoler - er blevet betragtet som kulturforskelle og ikke set som resultat af sociale problemer i familien. Problemer, der i de fleste familier kan føre til adfærdsproblemer hos børnene og de unge.

Strafprocessuelle forhold vedr. unge under 15 år

160. Mediernes stærke fokus på kriminalitet begået af børn under 15 år, har fået både regeringen og andre fremtrædende politikere til at kræve flere sanktioner og straffeforanstaltninger - også gældende børn ned til 12 år. En hård og uforsonlig "lov og orden tone" præger debatten. Der er skabt en opinion, der kun ser mere straf som eneste mulighed. Resultatet er, at fra juni 2004 er loven ændret, så børn ned til 12 år kan tvangstilbageholdes i op til 24 timer. Anbringelse i venterum eller detentionslokale må dog i intet tilfælde udstrækkes udover 6 timer. Politiet skal jf. loven snarest muligt underrette forældremyndighedsindehaveren. Rapporteringsgruppen mener, at det bør fremgå, at forældre hurtigst muligt skal underrettes.

161. I følge lov om magtanvendelse i døgninstitutioner³² kan børn ned til 12 år anbringes i sikret døgninstitution (lukket institution). Rapporteringsgruppen finder det absolut ikke forsvarligt at anbringe børn sammen med unge kriminelle på 15-18 år. Der er stor risiko, for at børn i disse institutionsmiljøer bliver påvirket negativt af deres ældre kammerater, og at det ikke er muligt at beskytte dem tilstrækkeligt.

162. Rapporteringsgruppen ser med stor bekymring på udvikling af de strafprocessuelle forhold vedr. børn under 15 år, som er et skred i retning af, at den kriminelle lavalder i Danmark er på vej til at blive sænket fra 15 år til 12 år. Rapporteringsgruppen finder, at det er børnene, der kommer til at betale prisen for, at kommunernes forebyggende arbejde ikke er tilstrækkeligt.

Dansk forbehold

163. Danmark har taget forbehold for artikel 40.2 (b) (v). Regeringen har ved Komitéens behandling af de tidligere rapporter stillet i udsigt, at dette forbehold vil blive revurderet i forbindelse med en kommende ændring af Retsplejeloven. Dette er endnu ikke sket.

---

³² Bekendtgørelse nr. 992 af 27. maj 2004

RAPPORTERINGSGRUPPEN ANBEFALER KOMITÉEN AT STILLE REGERINGEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

1. Hvilke omsorgs- og beskyttelsesmæssige initiativer vil regeringen tage for at sikre, at børn og unge, som allerede i daginstitutioner og skolen er identificeret som udsatte, ikke får en kriminel løbebane (artikel 3 og 19)?
2. Hvilke initiativer, vil regeringen i fremtiden tage for at undgå fængsling af 15 -17-årige sammen med voksne (artikel 37.c)?
3. Hvilke tiltag, vil regeringen tage for at sikre de unge en pædagogisk resocialiserende indsats, frem for straf (artikel 40)?
4. Vil regeringen afsætte ressourcer til effektivisering af kommunernes forebyggende arbejde bl.a. for at undgå anbringelse af børn i lukkede institutioner?

KOMITÉEN BØR GIVE REGERINGEN FØLGENDE ANBEFALINGER:

1. Det forebyggende arbejde gives højere prioritet, ved at regeringen afsætter ressourcer til yderligere metodeudvikling, uddannelse og efteruddannelse af personale til at sikre tidlig opsporing og indsats, der kan stoppe børns og unges begyndende kriminelle handlinger.
2. Der anvendes tilstrækkelige ressourcer til udvikling og gennemførelse af mangfoldige og fleksible løsninger overfor kriminelle ungdomsgrupper.
3. Der afsættes ressourcer til etablering af individuelle ad hoc-løsninger overfor enkeltpersoner.
4. Uddannelse og træning af pædagogisk personale. Målet er: At få flere medarbejdere, der er i stand til at arbejde med denne gruppe meget vanskelige og grænsesøgende unge. Og at de kan etablere bæredygtig kontakt. De pædagogiske miljøer skal være mere attraktive for denne gruppe unge, så de kan fastholdes i et behandlingsforløb.
5. Der sikres tilstrækkelig kapacitet i sikrede/lukkede døgninstitutioner, så fængsling af unge sammen med voksne undgås.
6. Muligheden for at isolationsfængsle unge under 18 år ophæves.
7. Forbeholdet for artikel 40.2.(b) (v) ophæves.

IX: GRØNLAND – KOMMENTARER TIL REGERINGENS RAPPORT ³³

X.A. Generelle gennemførelsesforanstaltninger

164 Generelt informerer redegørelsen om Grønland primært om det lovgivningsmæssige grundlag for at Børnekonventionen kan efterleves, og hvilke initiativer man gerne vil igangsætte. Men der redegøres ikke for erfaringer og evalueringer af konkrete initiativer, som kunne synliggøre, om Børnekonventionen reelt overholdes.

Det er vores opfattelse at hverdagen for en stor del børn og unge, ser anderledes ud end beskrevet.

X.A.2 Foranstaltninger til gennemførelse af konventionens bestemmelser (artikel 4)

165. År 2000 var officielt børnear i Grønland, og i den forbindelse blev der afholdt en del arrangementer og konferencer for at samle et grundlag for udarbejdelsen af en børne- og ungepolitik med mål, visioner og konkrete handlingsplaner.

I 2004 er dette endnu ikke sket.

166. Der er etableret ”Videnscenter for Børn og Unge”, hvor der kun er en enkelt ansat, som skal indsamle viden om undersøgelser vedrørende børn og unge i Grønland. Det er et videnscenter under Socialdirektoratet, nu Familiedirektoratet, og man kan frygte, at centret til hver en tid vil være underlagt den siddende ministers politiske målsætninger. Det ville være mere hensigtsmæssigt med et politisk

---

³³ Afsnitsnumereringen henviser til afsnit i regeringens 3. rapport til FN's Børnekomité

uafhængigt center, der ud over at indsamle den viden andre finder frem til, også selv har mulighed for at iværksætte uvildige forskningsprojekter vedrørende børn og unges vilkår i Grønland.

Centret burde være tilknyttet en uddannelsesinstitution f.eks. universitetet i stedet for Grønlands Hjemmestyre.

X.C. Generelle principper (artikel 2, 3, 6 og 12)

167. I Grønland er der ikke tradition for at udarbejde statistiske oplysninger, der vedrører børn og unges vilkår, derfor er det også vanskeligt at danne sig et indtryk af, om FN's Børnekonvention overholdes. For eksempel mangler der dokumentation for antallet af omsorgsorgssvigtede børn og unge. Der er stor uenighed mellem fagfolk og Familiedirektoratet i Grønlands Hjemmestyre om, hvor mange børn, der reelt står på venteliste til anbringelse uden for eget hjem. De undersøgelser, der er foretaget, er enten mangelfulde eller misvisende og gennemført af de offentlige myndigheder.

Der er endnu ikke gennemført en uvildig undersøgelse af, hvor mange børn, det drejer sig om.

168. Der henvises til, at barnets tarv i planlægnings- og udviklingspolitikken tilgodeses i kraft af en række sociale initiativer på kommunalt niveau og centralt niveau med reference til etablering af væresteder for børn og unge. Det kan oplyses, at der ikke er etableret et eneste værested i Grønland uden, at initiativet og etableringen er gennemført af en eller flere NGO'er. Det har ofte været meget vanskeligt at få bevilget penge fra Grønlands Hjemmestyre til disse væresteder. I et begrænset omfang er der ydet økonomisk støtte til nogle få væresteder, men det er i kraft af lokale ildsjæle og NGO'erne, at værestederne er etableret og fortsat eksisterer.

169. I Grønland findes der væresteder i følgende byer, alle igangsat af NGO'er i samarbejde med kommunen:

- *Tasiilaq*

Tasiilaq by, hvor Red Barnet og Foreningen Grønlandske Børn var initiativtagerne. Værestedet er senere overgået til kommunen. Efterfølgende er der etableret væresteder i byggerne Kuummiut og Kulusuk.

- *Scoresbysund*

Værestedet er etableret af Foreningen Grønlandske Børn.

- *Qaannaq*

Red Barnet og Rotary har taget initiativ til etablering af et værested for børn og unge.

- *Nanortalik*

Værestedet er igangsat af Foreningen Grønlandske Børn.

- *Nuuk*

Red Barnet, Nuuk Rotary Klub, Lions Club Godthåb og Grønlands Arbejdsgiverforening er initiativtagere til etablering af et børne- og ungehus.

X.C.3 Barnets ret til livet, artikel 6

170. Det er bekymrende at spædbørnsdødeligheden i Grønland er på niveau med Danmark for 25 år siden. Der er stigende behov for oplysninger om sundhed, levevis, hygiejne, omsorg, børneopdragelse mv. Et andet stigende sundhedsproblem, som ikke nævnes i rapporten, er, at flere børn og unge bliver overvægtige. Problemer, der på længere sigt kan give alvorlige sundhedsmæssige følgevirkninger.

Der bør iværksættes en landsdækkende kampagne om kostpolitik, motion og sund levevis.

X.C.3.c Selvmord

171. I rapporten fremgår det at 35 børn begik selvmord i perioden 1998-2002, men aldersgruppen fremgår ikke – så det kan ikke vides, om der er tale om børn og unge fra 0-17 år?

Embedslægeinstitutionens rapporter viser følgende:

Antal selvmord blandt børn og unge fra 1998 - 2002

År	0-14 år	15-24 år
1998	1	16
1999	2	18
2000	1	15
2001	1	23
2002	4	22
I alt	9	94

opgørelse fra 2003 viser:

2

19

172. Generelt er der mangel på ressourcer – både økonomiske og uddannelsesmæssige. Lokalområderne mangler uddannet personale til at varetage problemerne med selvmord og forebyggelse.

173. Der har været afholdt flere temadage og konferencer om selvmord med henblik på, at der udarbejdes en landsdækkende strategi for forebyggelse af selvmord – disse planer har været igangsat siden begyndelsen af halvfemserne. I september 2004 er der udarbejdet en landsdækkende strategi for forebyggelse af selvmord. Den er så ny, at der endnu ikke har været mulighed for at læse den. Der er etableret en forebyggelsesafdeling i hjemmestyret PAARISA, men afdelingen og dens initiativer er ikke særlig synlige for den almene befolkning.

X.E.1.b Hjælp fra det offentlige, kommunens pligt til at sikre gode leveforhold for børn og unge.

174. Kommunerne er forpligtet til at sikre børn og unges levevilkår og føre tilsyn hermed, jævnfør *Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge*. Det fremgår ikke af rapporten hvorledes dette sker og med de stigende sociale problemer og det stigende antal omsorgssvigtede børn og unge i Grønland, frygtes det, at denne forpligtelse ikke fuldt ud bliver efterlevet og tilgodeset (artikel 19).

X.E.1.c Forældreuddannelse

175. Der refereres til, at der i 2002 på forsøgsbasis er etableret en forældreuddannelse i Nuuk, der skal være pilotprojekt for andre kommuner. Dog mangler vi offentliggørelse af evalueringsrapporter og videreudvikling af projektet, og hvorledes og hvornår tilsvarende projekter igangsættes i andre kommuner.

Det er et generelt problem at igangsatte projekter ikke følges op og bliver evalueret med henblik på erfaringsudveksling.

X.E.6. Beskyttelse af barnet mod fysisk eller psykisk vold, misbrug

176. I regeringens rapport henvises til, at Grønlands Hjemmestyre i perioden 1999 – 2003 har vedtaget følgende politiske målsætning: *"Børns ret til en opvækst i tryghed og harmoni skal sikres. Omsorgssvigt af børn – herunder seksuelt misbrug- skal forebygges.* I 1999 blev der afholdt en landsdækkende konference om seksuelt misbrug af børn arrangeret af Red Barnet, Socialdirektoratet og PAARISA. Konferencen indeholdt foredrag og workshops, og der var foredragsholdere fra Grønland og Danmark. Som opfølgning af konferencen udkom en bog med konferencens faglige indhold, diskussioner og anbefalinger. Der var tale om en faglig konstruktiv konference, hvor deltagerne formåede at skabe håb og troen på, at det nytter at gøre noget.

5 år efter er der ikke set politiske initiativer, der bygger på de faglige personers anbefalinger.

177. "Uge 18", der er alkoholfri uge i Grønland, virker ikke efter hensigten – det massive alkoholmisbrug som medfører, at børn og unge bliver omsorgssvigtet, afhjælpes ikke ved at opfordre til alkoholfri uge en gang om året.

X.E.7. Plejeanbringelse mv.(artikel 20)

178. Det fremgår af regeringens rapport (s. 117) at der ikke opgøres statistik over antallet anbragte børn uden for hjemmet og disses varighed, men på side 106 fremgår det, at Familie- og Socialdirektoratet løbende fører registre over de døgninstitutionsanbragte børn og unge. Disse modstridende oplysninger viser med klar tydelighed, at registrering og dokumentation ikke er prioriteret i hjemmestyrets arbejde og planlægning vedrørende børn og ungeområdet. De seneste år har initiativerne virket tilfældige og uden koordination, nærmest som lappeløsninger. Udviklingen i forhold til anbringelser afhænger i for høj grad af, hvilken politiker, der er minister.

Skiftende ministre har medført, at der ikke eksisterer en overordnet politisk linje i planlægningen.

X.E.7.b Ventelister på døgninstitutionspladser.

179. Der hersker stor usikkerhed om antallet af børn og unge, der venter på at blive anbragt, fordi der ikke udarbejdes landsdækkende registrering – der er i stedet tale om flere tilfældige opgørelser. Eksempelvis, som det nævnes i rapporten, skønnede man, at der i 2002 var 90-100 børn, der venter på en anbringelse. Socialforvaltningen i Nuup Kommune (Nuuk kommune) har i 2004 offentligt i avisen Sermitsiaq tilkendegivet, at kommunen har 50 børn, der venter på en anbringelse. Landsstyremedlem for familier og sundhed har fået udarbejdet en undersøgelse, der viser, at der på landsplan er 24 børn på venteliste til anbringelse, og ifølge døgninstitutionernes årsrapport 2003 var der pr. 31.12.03 46 børn på døgninstitutionernes venteliste for anbringelser.

De mange forskellige opgørelser, forbindrer ordentlig planlægning af etablering af pladser og andre nødvendige indsattstyper til barnets bedste.

X.F.1. Fysisk og psykisk handicappede børn (artikel 23).

180. I dette afsnit nævnes intet om børnepsykiatrien og de psykisk syge børn og unge og børn med autisme. Der er en generel tendens til, at der ses flere og flere børn og unge med børnepsykiatriske diagnoser. At det ikke er nævnt i rapporten tyder på, at dette område ikke er prioriteret. Vi har kendskab til, at der på Dronning Ingrid's Hospital, psykiatrisk afd. A1 i Nuuk er ansat en psykolog til at varetage arbejdet med børn og unge i samarbejde med børnepsykiatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital. *Der er tale om et tabuemne, så der er især behov for at børne- og ungdomspsykiatrien synliggøres, at der sker en vidensformidling og de nødvendige økonomiske ressourcer afsættes.*

X.F.4. Barnets ret til omsorgsforanstaltninger (artikel 18 (3))

181. Formålet med landstingsordningen om daginstitutioner er flot og lovgivningsmæssigt tilgodeser den barnets udvikling. Den er imidlertid svær at efterleve i praksis, da det er vanskeligt at rekruttere uddannet personale til daginstitutionerne, så mange af de ansatte er uuddannede. Ligeledes ses stor personaleudskiftning.

X.G.1a Folkeskolen

182. Hjemmestyret afsætter ikke de nødvendige økonomiske midler til renovering og nybyggeri af skoler, så mange skoler er nedslidte, utætte, kolde og faldefærdige.

Der er behov for en bornemiljølov.

X.G.1.d Gennemførelse af uddannelsesforløb

183. Det fremgår, at 38% af de uddannelsessøgende ikke gennemfører deres uddannelse, men der nævnes intet om, hvad man vil gøre for at ændre denne udvikling. Det har stor betydning for Grønlands fremtid, at denne negative udvikling inden for uddannelsesområdet ændres. Derfor er der behov for en uvildig undersøgelse, der belyser forholdene og årsagerne til, at så mange unge ikke gennemfører en uddannelse.

Med udgangspunkt i denne undersøgelse bør en fremtidig, målrettet og langsigtet indsats tilrettelægges og gennemføres.

X.H.4. Beskyttelse mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug (artikel 34)

184. Via PAARISA, forebyggelsesafdelingen i Sundhedsdirektoratet, igangsættes mange forskellige initiativer med det formål at forebygge seksuelt misbrug, men der mangler en overordnet og langsigtet strategi, hvor processen evalueres. Der refereres til en undersøgelse, som i 2003 skulle kortlægge omfanget og graden af seksuelt misbrug hos elever i 10. klasserne. Resultaterne af undersøgelsen er endnu ikke offentliggjort.

Der er behov for dokumentation inden for området, men det er ikke nok at lave en undersøgelse, der kun omfatter en enkelt årgang.

Komitéen bør give Grønland følgende anbefalinger:

Børneråd

185. Det tidligere initiativ til etablering af et Børneråd bør tages op igen, så der i Grønland eksisterer et Børneråd på linje med Børnerådet i Danmark og Børneombudsmandene i Norge, Sverige og på Island.

Børne- og ungepolitik

186. Der udarbejdes en overordnet børne- og ungepolitik, der skal sikre helhedsorienterede og langsigtede handlingsplaner i relation til udsatte børn og unge samt deres familier.

Uddannelser

187. Uddannelsesområdet styrkes. Der udarbejdes en uvildig undersøgelse, der belyser forholdene og årsagerne til, at så mange unge ikke gennemfører en uddannelse. Med udgangspunkt i denne undersøgelse tilrettelægges og gennemføres en fremtidig, målrettet og langsigtet indsats.

Alkohol og hashmisbrug

188. Der iværksættes massiv og målrettet forebyggende indsats, som kan bidrage til at stoppe for omsorgssvigt og krænkelser af børn.

189. Udover eksisterende alkoholbehandlingscentre i Nuuk og Ilulissat, som arbejder efter Minnesota-modellen, bør der etableres yderligere internat-behandlingscentre for alkoholikere evt. kombineret med familiebehandlingscentre.

Seksuelt misbrug

190. Der bør gennemføres tilbundsgående undersøgelser af seksuelt misbrug af børn – en undersøgelse, der kan danne grundlag for en handlingsplan mod seksuelle overgreb af børn i Grønland.

Bilag

Organisationerne bag Rapporteringsgruppen

- **Amnesty International**

Amnesty International har som *vision* en verden, hvor ethvert menneske nyder alle de rettigheder, som er indeholdt i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne og andre internationale menneskerettighedsstandarder. For at opfylde denne vision er det Amnesty Internationals opgave at foretage efterforskning og en aktiv indsats rettet mod at forebygge og gøre en ende på alvorlige krænkelse af retten til fysisk og psykisk integritet, retten til samvittigheds- og ytringsfrihed samt retten til frihed for diskrimination inden for rammerne af organisationens arbejde med at fremme alle menneskerettigheder. En tematisk specialgruppe, Arbejdsgruppen om børn har siden 1979 beskæftiget sig med børns menneskerettigheder og var i 1991 en af initiativtagerne til oprettelsen af Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen.

Amnesty International
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K

- **Dansk Ungdoms Fællesråd**

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) er en paraplyorganisation for ca. 70 landsdækkende børne- og ungdomsorganisationer med tilsammen knap én million medlemmer inden for det samfundsenegerende og idébestemte børne- og ungdomsarbejde. DUF arbejder med demokrati og indflydelse til børn og unge, med uddannelse, internationalt ungdomsarbejde og organisationsudvikling og meget mere.

Dansk Ungdoms Fællesråd
Scherfigsvej 5
2100 København Ø

- **De Samvirkende Invalideorganisationer**

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) har siden 1934 været paraplyorganisationer for de danske handicaporganisationer. De 32 organisationer i DSI har tilsammen over 320.000 medlemmer og dækker alle typer handicap. DSI beskæftiger sig med handicappolitik – som er et meget bredt begreb, der dækker alle sektorer af samfundet. DSI arbejder alene med de emner, der er af fælles interesse for medlemsorganisationerne.

De Samvirkende Invalideorganisationer
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre

- **DUI-LEG og VIRKE**

DUI-LEG og VIRKE er en selvstændig børne-, ungdoms og familieorganisation, der bygger på arbejderbevægelsens grundholdninger. DUI-LEG og VIRKE kæmper for at forbedre børns vilkår og rettigheder i Danmark og andre lande gennem internationalt solidaritetsarbejde. Rygraden i DUI-LEG og VIRKE er de 80 lokale afdelinger i hele landet, der laver aktiviteter for børn og unge.

DUI – LEG og VIRKE
Mågevej 22
2650 Hvidovre

- **Institut for Menneskerettigheder**

Institut for Menneskerettigheder er det ene af to institutter under Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder; Dansk Institut for Internationale Studier er det andet. Institut for Menneskerettigheder blev oprettet ved Lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder af 6. juni 2002. Instituttet viderefører de aktiviteter, der siden 1987 er blevet varetaget af Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Institut for Menneskerettigheder opsamler, udvikler og formidler viden om menneskerettigheder i Danmark, i Europa og internationalt. Arbejdet omfatter forskning, rapportering, information, uddannelse og dokumentation om danske, europæiske og internationale forhold, samt udarbejdelse af høringssvar og udredninger. Instituttet samarbejder blandt andet med organisationer og offentlige myndigheder i Danmark, Europarådet, OSCE, EU og FN. Instituttet arbejder internationalt gennem partnerskaber med lokale samarbejdspartnere om kapacitetsopbygningsprojekter og uddannelsesprojekter af uafhængige menneskerettighedsinstitutioner og statsinstitutioner,

herunder politi og retsvæsen. Det nationale arbejde har til formål at beskytte og fremme den menneskeretlige beskyttelse i Danmark gennem udredninger, undersøgelser, undervisning, oplysning og rådgivning. Herudover udarbejdes rapporter over implementering af internationale og regionale konventioner i dansk ret til FN's og Europarådets kontrolorganer samt til EU. Særligt er det instituttets opgave at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Institut for Menneskerettigheder kan endvidere behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.

*Institut for Menneskerettigheder
Wilders Plads 8 H
1403 København K*

- **Red Barnet**

Red Barnet arbejder for:

- en verden, der respekterer børn
- en verden, der lytter til børn og lærer
- en verden, hvor alle børn har håb og muligheder

Red Barnet er en del af Save the Children Alliance – Internationalt Red Barnet – der arbejder i over 100 lande i verden. Red Barnet er verdens største uafhængige børneorganisation. Red Barnet kæmper for børns rettigheder. Red Barnet giver akut og langsigtet hjælp til udsatte børn i Danmark og resten af verden.

*Red Barnet
Rosenørns Allé 12
1634 København V*

- **Red Barnet Ungdom**

Red Barnet Ungdom er en selvstændig ungdomsorganisation, drevet af unge – for unge. Arbejdet tager, lige som i Red Barnet, udgangspunkt i FN's Børnekonvention. Red Barnet Ungdom har iværksat både nationale og internationale projekter. - Aktiviteterne spænder over et bredt spektrum, men indeholder alle et livligt engagement og ung deltagelse. - Red Barnet Ungdom arbejder for generel udbredelse af Børnekonventionen, gennem konkrete projekter.

Red Barnet Ungdom kæmper for:

- at gøre små smil større
- gode forhold for alle børn
- at alle børn bliver hørt og har medindflydelse

*Red Barnet Ungdom
Rosenørns Allé 12
1634 København V*

- **UNICEF Danmark**

UNICEF Danmark er UNICEF's danske afdeling. UNICEF er FN's Børnefond og verdens største og mest indflydelsesrige hjælpeorganisation for børn. Organisationen arbejder i 158 lande inden for alle de områder, der er vigtige for at sikre børn deres rettigheder til overlevelse og udvikling. UNICEF Danmark har til formål at udbrede kendskabet til børns vilkår og rettigheder og skabe forståelse for UNICEF's arbejde samt skaffe midler til dette arbejde. - Gennem sit arbejde sikrer UNICEF bl.a. børn en god og sund start i livet, Vaccination mod de mest farlige børnesygdomme og lige adgang til undervisning. Børnekonventionen spiller en central rolle i arbejdet, og blandt de højest prioriterede arbejdsområder er hjælp til børn med særlig behov for beskyttelse, som f.eks. børn, der er udsat for vold og misbrug.

Langt de fleste af UNICEFs midler går til langsigtet hjælp for børn. UNICEF yder dog også hurtig og effektiv hjælp i katastrofesituationer, fordi organisationen med sit net af landekontorer altid er til stede, når katastrofen indtræffer. UNICEF Modtager ikke penge fra FN. UNICEF's arbejde finansieres udelukkende ved frivillige bidrag. - UNICEF Danmark har til formål at udbrede kendskabet til børns vilkår og rettigheder og skabe forståelse for organisationens arbejde samt skaffe midler til dette arbejde.

*UNICEF Danmark
UNICEF Plads 1
2100 København Ø*